

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana

Kazalniki kakovosti zdravstvenih storitev Ortopedija

Poročilo o kazalnikih kakovosti
bolnišničnih obravnav v ortopediji
od 2019 do 2023

- Primarne endoproteze kolka
- Primarne endoproteze kolena

Ljubljana, oktober 2024

Kazalniki kakovosti zdravstvenih storitev
Poročilo o kazalnikih kakovosti bolnišničnih obravnav v ortopediji od 2019 do 2023

Pripravila: Karmen Janša, Dalibor Gavrić

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Ljubljana, oktober 2024

Kazalo vsebine

1	OKVIRI IN IZHODIŠČA.....	6
1.1	Uporabljeni pojmi in okrajšave.....	6
1.2	Izvajalci	8
1.3	Opisi podatkov za pripravo in izračun kazalnikov.....	9
2	PREGLED BOLNIŠNIČNIH OBRAVNAV V ORTOPEDIJI	10
2.1	Načrtovani primeri v ortopediji 2019-2023.....	10
3	NAČRTOVANE ENDOPROTEZE KOLKA	11
3.1	ANALIZA BOLNIŠNIČNIH OBRAVNAV Z ENDOPROTEZAMI KOLKA.....	11
3.2	NAČRTOVANE PRIMARNE ENDOPROTEZE KOLKA	14
3.2.1	Vključitveni pogoji	14
3.2.2	Stopnja hospitalizacije	14
3.2.3	Demografski podatki	15
3.2.4	KK BOL 1 - ležalna doba	16
3.2.5	KK BOL 2 - zapleti po operativnem posegu	18
3.2.6	KK BOL 3 - ponovni sprejemi v 30 in 90 dneh po odpustu	20
3.2.7	KK BOL 4 – stopnja umrljivosti.....	21
3.2.8	Primerjava izbranih parametrov.....	22
4	NAČRTOVANE ENDOPROTEZE KOLENA	27
4.1	ANALIZA BOLNIŠNIČNIH OBRAVNAV Z ENDOPROTEZO KOLENA	27
4.2	NAČRTOVANE PRIMARNE ENDOPROTEZE KOLENA	30
4.2.1	Vključitveni pogoji	30
4.2.2	Stopnja hospitalizacije	30
4.2.3	Demografski podatki	30
4.2.4	KK BOL 1 - ležalna doba	31
4.2.5	KK BOL 2 - zapleti po operativnem posegu	33
4.2.6	KK BOL 3 - ponovni sprejemi v 30 in 90 dneh po odpustu	35
4.2.7	KK BOL 4 – stopnja umrljivosti na 1000 bolnišničnih obravnav	37
4.2.8	Primerjava izbranih parametrov.....	37
5	POVZETEK	43

Kazalo grafikonov

Grafikon 2.2.1: Realizacija načrtovanih primerov v ortopediji za Slovenijo v letih od 2019 do 2023	10
Grafikon 3.1: Število in deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z različnimi endoprotezami kolka za Slovenijo v letih od 2019 do 2023	11
Grafikon 3.2: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz bolnišničnih obravnav z različnimi endoprotezami kolka za Slovenijo v obdobju 2019 - 2023.....	11
Grafikon 3.3: Število bolnišničnih obravnav s primarno endoprotezo kolka po glavnih diagnozah za Slovenijo za leti 2019 in 2023.....	12
Grafikon 3.4: Število bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolka po izvajalcih za obdobje 2019-2023.....	12
Grafikon 3.5: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolka po izvajalcih v letih od 2019 do 2023....	13

Grafikon 3.6: Število bolnišničnih obravnav z endoprotezo kolka po izvajalcih v letih 2021, 2022 in 2023	13
Grafikon 3.7: Povprečna starost (v letih) in delež (v odstotkih) moških ter žensk obravnavanih zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka v Sloveniji v letih od 2019 do 2023	15
Grafikon 3.8: Število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po spolu (moški in ženske) in starosti (v letih) oseb v Sloveniji skupaj v letih od 2019 do 2023	15
Grafikon 3.9: Starost (v letih) moških in žensk, ki so bile obravnavane zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023	16
Grafikon 3.10: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi in skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) ter število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka v Sloveniji v letih od 2019 do 2023	16
Grafikon 3.11: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka glede na starost oseb (v letih) v Sloveniji v letih od 2019 do 2023	17
Grafikon 3.12: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi in skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka za Slovenijo ter izvajalce v letu 2023	17
Grafikon 3.13: Stacionarna ležalna doba (v dnevih) v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023.....	18
Grafikon 3.14: Število bolnišničnih obravnav z najpogostejšimi zapleti in delež bolnišničnih obravnav (v odstotkih) zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka z enim ali več zapleti v Sloveniji v letih od 2019 do 2023	18
Grafikon 3.15: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka z enim ali več zapleti po izvajalcih v letih 2019-2023, 2022 in 2023	19
Grafikon 3.16: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka s specifičnimi zapleti v Sloveniji in po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023.....	19
Grafikon 3.17: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z zapleti glede na število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka za obdobje 2019 – 2023	19
Grafikon 3.18: Število ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po glavnih diagnozah in njihovi skupni deleži (v odstotkih) za Slovenijo v letih od 2019 do 2023.....	20
Grafikon 3.19: Deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po izvajalcih v letih od 2015-2020, 2022 in 2023	20
Grafikon 3.20: Deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu glede na ležalno dobo (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka v letih od 2019 do 2023	21
Grafikon 3.21: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz ponovnih sprejemov med vsemi ponovnimi sprejemi v 90 dneh po odpustu v obdobju 2019-2023 in deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu od vseh odpustov zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka v letih 2022 in 2023 po izvajalcih.....	21
Grafikon 3.22: Skupna stacionarna ležalna doba, deleži bolnišničnih obravnav z zapleti, specifični zapleti in	22
Grafikon 3.23: Skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih), deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z zapleti, specifični zapleti in deleži ponovnih sprejemov v 30 ter 90 dneh po odpustu za primarne endoproteze kolka po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023	22
Grafikon 3.24: Povprečno število uteži SPP, diagnoz in zdravlil za kronične bolezni v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po izvajalcih za obdobje 2019 - 2023	23
Grafikon 4.1: Število in deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolena za Slovenijo v letih od 2019 do 2023	27
Grafikon 4.2: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz bolnišničnih obravnav s primarnimi endoprotezami kolena za Slovenijo v obdobju 2019 – 2023	27
Grafikon 4.3: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz bolnišničnih obravnav z revizijskimi endoprotezami kolena za Slovenijo v obdobju 2019 – 2023	27
Grafikon 4.4: Število bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolena po izvajalcih za obdobje 2019-2023	28
Grafikon 4.5: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolena po izvajalcih v letih od 2019 do 2023..	28
Grafikon 4.6: Število bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolena po izvajalcih v letu 2021, 2022 in 2023.....	28
Grafikon 4.7: Povprečna starost (v letih) in delež (v odstotkih) moških ter žensk obravnavanih zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v Sloveniji v letih od 2019 do 2023	30
Grafikon 4.8: Število bolnišničnih obravnav po spolu in starosti pacientov obravnavanih zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v Sloveniji skupaj v letih od 2019 do 2023.....	31

Grafikon 4.9: Starost oseb (v letih) obravnavanih zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023	31
Grafikon 4.10: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi in skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) ter število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v Sloveniji v letih od 2019 do 2023	32
Grafikon 4.11: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena glede na starost oseb v Sloveniji v letih od 2019 do 2023	32
Grafikon 4.12: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi in skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena za Slovenijo ter izvajalce v letu 2023	33
Grafikon 4.13: Skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023	33
Grafikon 4.14: Število bolnišničnih obravnav z najpogostejšimi zapleti in delež (v odstotkih) bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena z enim ali več zapleti v Sloveniji v letih od 2019 do 2023	34
Grafikon 4.15: Delež (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z načrtovano primarno endoprotezo kolena z enim ali več zapleti po izvajalcih v letih 2019, 2022 in 2023	34
Grafikon 4.16: Deleži bolnišničnih obravnav z načrtovano primarno endoprotezo kolena s specifičnimi zapleti v času bolnišnične obravnave in v 90 dneh po odpustu v Sloveniji in po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023	35
Grafikon 4.17: Deleži bolnišničnih obravnav z zapleti glede na število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena za obdobje 2019 – 2023	35
Grafikon 4.18: Število ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po glavnih diagnozah in njihovi skupni deleži za Slovenijo v letih od 2019 do 2023	36
Grafikon 4.19: Deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih v letih od 2019-2023, 2022 in 2023	36
Grafikon 4.20: Deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu glede na ležalno dobo (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v obdobju 2019 - 2023	36
Grafikon 4.21: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz ponovnih sprejemov med vsemi ponovnimi sprejemi v 90 dneh po odpustu v obdobju 2019-2023 in deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu od vseh odpustov zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v letih 2022 in 2023 po izvajalcih	37
Grafikon 4.22: Skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih), deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z zapleti, specifični zapleti med bolnišnično obravnavo in v 90 dneh po odpustu ter ponovnih sprejemov v 30 ter 90 dneh po odpustu za načrtovane primarne endoproteze kolena za Slovenijo v letih 2019 do 2023	38
Grafikon 4.23: Skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih), deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z zapleti, specifični zapleti med bolnišnično obravnavo in v 90 dneh po odpustu ter ponovnih sprejemov v 30 ter 90 dneh po odpustu za načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023	38
Grafikon 4.24: Povprečno število uteži SPP, diagnoz in zdravil za kronične bolezni iz ATC skupin v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih za obdobje 2019 - 2023	39

Kazalo slik

Slika 3.1: Diagram poteka izbora bolnišničnih obravnav za prikaz kazalnikov kakovosti načrtovanih primarnih endoprotez kolka	14
Slika 4.1: Diagram poteka izbora bolnišničnih obravnav za prikaz kazalnikov kakovosti načrtovanih primarnih endoprotez kolena	29

Kazalo tabel

Tabela 1.1: Skrajšani in polni nazivi izvajalcev	8
Tabela 1.2: Opisi podatkov za pripravo in izračun kazalnikov	9
Tabela 3.1: Združeni demografski podatki in kazalniki kakovosti za načrtovane primarne endoproteze kolka za Slovenijo in izvajalce v obdobju od 2019 do 2023	24
Tabela 4.1: Demografski podatki in kazalniki kakovosti za načrtovane primarne endoproteze kolena za Slovenijo in izvajalce v obdobju od 2019 do 2023	40

1 OKVIRI IN IZHODIŠČA

Na Zavodu za zdravstveno zavarovanje (v nadaljevanju ZZSZ) smo pripravili poročilo o kazalnikih kakovosti za primarne endoproteze kolka in kolena 2019-2023. V predhodnih poročilih so prikazani kazalniki tudi za obdobje 2015-2018.

V dokumentu so prikazani kazalniki kakovosti zdravstvenih storitev za načrtovane primarne popolne endoproteze kolka ali kolena, ki niso posledica poškodbe. Vsi podatki, potrebni za izračun kazalnikov kakovosti, so pridobljeni izključno iz podatkov, ki jih izvajalci zdravstvenih storitev beležijo in posredujejo ZZSZ za obračun. Kakovost podatkov v kazalnikih je torej sorazmerna kakovosti poslanih podatkov.

Za izbrane bolnišnične obravnave so v nadaljevanju predstavljeni demografski podatki in naslednji kazalniki kakovosti:

- KK BOL 1 - Ležalna doba
- KK BOL 2 - Zapleti po operativnem posegu
- KK BOL 3 - Ponovni sprejemi v 30 in 90 dneh po odpustu
- KK BOL 4 - Stopnja umrljivosti

Ležalna doba je prikazana z dvema podatkom, kot ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (v nadaljevanju ABO) in skupna stacionarna ležalna doba, pri kateri so upoštevane neposredne premestitve na negovalni oddelek, v negovalno bolnišnico, stacionarno rehabilitacijo ali v drugo bolnišnico.

Zapleti po operativnem posegu so prikazani kot zapleti, ki so nastali v času bolnišnične obravnave in kot specifični zapleti, ki so nastali v času bolnišnične obravnave in v 30 dneh po odpustu iz bolnišnične obravnave. Zapleti v bolnišnični obravnavi so predstavljeni na podlagi spremljajočih diagnoz, ki so vnesene za obračun ABO po sistemu skupin primerljivih primerov (v nadaljevanju SPP) in pomenijo dogajanje v času bolnišnične obravnave. Zapleti so razdeljeni v več skupin: pljučna embolija in venska tromboza, akutni srčno-žilni dogodki, akutne infekcije in zapleti povezani z operativnim posegom. Število bolnišničnih obravnav, v katerih so pacienti potrebovali transfuzijo krvi ali krvnih nadomestkov, je spremljajoči podatek in ni del izračunanega deleža bolnišničnih obravnav z zapleti.

V letu 2023 je bila v Sloveniji uveljavljena nova verzija mednarodne klasifikacije diagnoz MKB 10-verzija 11. Zaradi sprememb v diagnozah je prišlo do spremembe zajema podatkov pri zapletih med bolnišnično obravnavo in med specifičnimi zapleti. S tem se je število zapletov v letu 2023 spremenilo.

Podatki in kazalniki kakovosti so prikazani za obdobje od leta 2019 do leta 2023. Iz statistike smo izločili izvajalce, ki opravijo manj kot 30 posegov na leto. Podatki in kazalniki so v istem grafikonu prikazani za vse izvajalce, s črtkanimi črtami pa so ločeni zasebni izvajalci s koncesijo, specializirane in splošne bolnišnice ter univerzitetna klinična centra.

1.1 Uporabljeni pojmi in okrajšave

Akutna bolnišnična obravnava (ABO) je skupek aktivnosti (opazovanje, diagnostika, zdravljenje), ki se nanašajo na celotno akutno zdravstveno oskrbo pacienta v bolnišnici. Začne se s sprejemom pacienta v prvo od zdravstvenih služb bolnišnice, ki izvajajo akutni tip obravnave, konča pa se na primer z odpustom iz bolnišnice v domače okolje, s premestitvijo v neakutno bolnišnično obravnavo v isti ali drugi bolnišnici, s premestitvijo v drugo bolnišnico ali s smrtjo osebe.

ATC skupine zdravil - anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za zdravila (Struktura klasifikacijskega sistema ATC – JAZMP).

Bolnišnična obravnava (BO) je skupen izraz za vse stacionarne obravnave v bolnišnični zdravstveni dejavnosti od sprejema do odpusta in pomeni skupek aktivnosti, na primer opazovanje, diagnostika, operativno in drugo zdravljenje ter rehabilitacija. Sestavljena je lahko iz epizod akutne ali neakutne bolnišnične obravnave.

Celotna vrednost je vrednost, ki vključuje delež obveznega in delež dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

Dodatne diagnoze bolnišnične obravnave se navedejo poleg glavne diagnoze. Z njimi opredelimo druga stanja, ki obstajajo istočasno z glavnim stanjem ali se pojavijo v času bolnišnične obravnave in vplivajo na potek bolnišnične obravnave pacienta, ki zaradi tega potrebuje dodatno zdravljenje, dodatne preiskave, zahtevnejšo nego ali spremljanje (monitoring). Med dodatne diagnoze sodijo: spremljajoče diagnoze, diagnoze zapletov in diagnoze zunanjih vzrokov. Stanj, ki so povezana s kakšno predhodno bolnišnično obravnavo in ne vplivajo na sedanjo, ne zapišemo. Možne so vse šifre po MKB-10-AM verzija 6 (do vključno leta 2022) oziroma MKB-10-AM verzija 11 (2023 in dalje), razen šifre glavne diagnoze.

Glavna diagnoza bolnišnične obravnave je diagnoza vodilne bolezni ali stanja, ki je bila glavni vzrok za bolnišnično obravnavo. Je glavno stanje, diagnosticirano ob koncu bolnišnične obravnave, zaradi katerega je pacient potreboval zdravljenje ali preiskavo. Šifre se izbirajo po MKB-10-AM verzija 6 (do vključno leta 2022) oziroma MKB-10-AM verzija 11 (2023 in dalje).

Izvajalec je javni zdravstveni zavod ali druga pravna ali fizična oseba v Republiki Sloveniji, ki ima z ZZS sklenjeno pogodbo za izvajanje določenih zdravstvenih storitev.

KTDP - klasifikacija terapevtskih in diagnostičnih postopkov, do vključno 2022 KTDP verzija 6, 2023 in dalje KTDP verzija 11.

Razlaga kvartilnih grafikonov: x - povprečje, črta v kvadratu - mediana, stranici kvadrata - 1. in 3. kvartil, kraki - 1. ali 3. kvartil +/- 1,5 kvartilnega razmika (3. kvartil - 1. kvartil)

Ležalna doba v ABO pomeni število dni, ki jih pacient preživi v bolnišnici zaradi operativnega posega, zdravljenja, diagnostike ali opazovanja. Začne se s sprejemom pacienta v prvo od zdravstvenih služb bolnišnice, ki izvajajo akutni tip obravnave, zaključi pa se na primer z odpustom iz bolnišnice v domače okolje, s premestitvijo v neakutno bolnišnično obravnavo v isti ali drugi bolnišnici, na rehabilitacijo, s premestitvijo v drugo bolnišnico ali s smrtjo osebe.

MKB – mednarodna klasifikacija bolezni

Neakutna bolnišnična obravnava (NBO) predstavlja obliko bolnišničnega zdravljenja, ki pogosto sledi končani akutni bolnišnični obravnavi. NBO se začne s sprejemom osebe v prvo od zdravstvenih služb bolnišnice, ki izvajajo neakutni tip obravnave. Konča se z odpustom iz bolnišnice, s premestitvijo osebe v zdravstveno službo iste bolnišnice, ki izvaja akutni tip bolnišnične obravnave, ali s smrtjo osebe. V NBO se lahko sprejmejo pacienti, pri katerih je zaključeno zdravljenje, končana diagnostika in uvedena ustrezna terapija, zaradi katere so bili sprejeti v akutno bolnišnično obravnavo. V NBO se uvrščajo zdravstvene storitve: zdravstvena nega, paliativna oskrba, podaljšano bolnišnično zdravljenje.

Odpust je postopek, s katerim se zaključi bolnišnična obravnava sprejetega pacienta.

Osnovna bolnišnična obravnava pomeni bolnišnično obravnavo za določeno klinično stanje, ki je bilo izbrano za prikaz kazalnikov kakovosti, in je opredeljeno z glavno diagnozo, dodatnimi diagnozami in postopki.

Pacient je oseba, ki uporablja zdravstvene storitve.

Ponovni sprejem pomeni, da je pacient, ki je bil v akutni bolnišnični obravnavi zaradi določenega kliničnega stanja (osnovna bolnišnična obravnava), po odpustu iz nje ponovno nenačrtovano sprejet v isto ali drugo bolnišnico.

SD je okrajšava za standardni odklon.

Skupna stacionarna ležalna doba pomeni seštevek dni v ABO in število dni stacionarne obravnave po neposredni premestitvi iz ABO na negovalni oddelek, v negovalno bolnišnico, v drugo bolnišnico ali nadaljevalno zdravišče zdravljenje.

Sprejem je postopek, s katerim izvajalec začne bolnišnično obravnavo pacienta.

SPP – skupina primerljivih primerov

ZZS – Zavod za zdravstveno zavarovanje

1.2 Izvajalci

Izvajalci, ki opravljajo endoproteze kolka in kolena, so prikazani v tabeli 1.

Tabela 1.1: Skrajšani in polni nazivi izvajalcev

Okrajšava	Polni naziv izvajalca
KS ROŽ	Kirurški sanatorij Rožna dolina, d.o.o.
OB VAL	Ortopedska bolnišnica Valdoltra Ospedale ortopedico Valdoltra
SB BRE	Splošna bolnišnica Brežice
SB CE	Splošna bolnišnica Celje
SB NG	Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica
SB PTU	Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj
SB JES	Splošna bolnišnica Jesenice
SB MS	Splošna bolnišnica Murska Sobota
SB NM	Splošna bolnišnica Novo Mesto
SB SG	Splošna bolnišnica Slovenj Gradec
UKC LJ	Univerzitetni klinični center Ljubljana
UKC MB	Univerzitetni klinični center Maribor

V letu 2022 in 2023 sta začela z vstavljanjem endoprotez kolena in kolka še dva zasebna izvajalca s koncesijo, Arbor Mea, zdravstvena in zobozdravstvena dejavnost d.o.o. in Kirurgija Bitenc, specialistična zdravstvena dejavnost, d.o.o. Njuni podatki bodo vključeni v poročilo za leto 2024.

1.3 Opisi podatkov za pripravo in izračun kazalnikov

Tabela 1.2: Opisi podatkov za pripravo in izračun kazalnikov

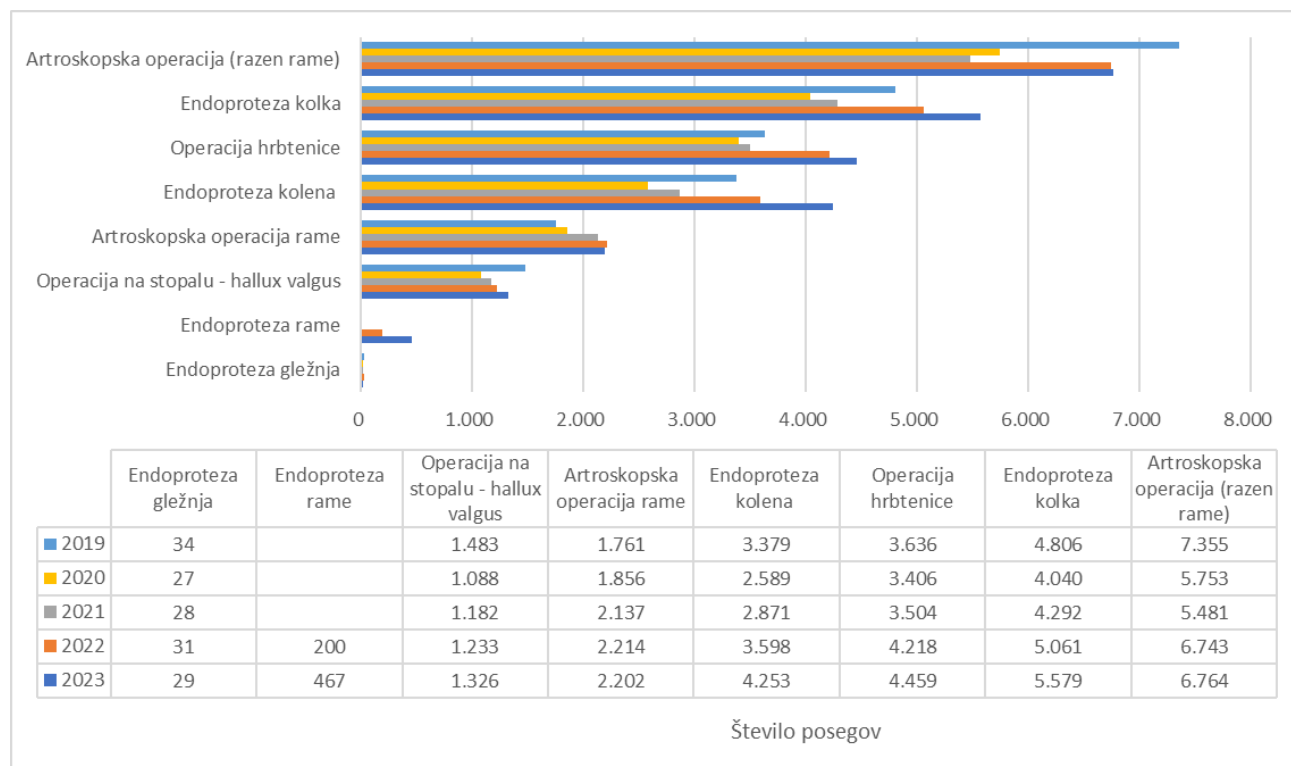
	Operativni poseg		Pogoji za vključitev: Glavna diagnoza in posegi
	Splošni podatki, ležalna doba		
Osnovna bolnišnična obravnava		BO - bolnišnične obravnave	Število vseh bolnišničnih obravnav (BO) z zgoraj navedenimi pogoji za vključitev
		Povprečna starost pacientov	Prikazana kot povprečje (average, mediana)
		Odstotek moških	št. moških x 100/ št. vseh BO
		Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi	Povprečno število dni v ABO (v sklopu BO z zgoraj navedenimi pogoji)
		Skupna stacionarna ležalna doba	Povprečno število dni neprekinjene BO (ABO+NBO+PREM+NZZ) ABO - akutna bolnišnična obravnava; NBO - neakutna bolnišnična obravnava; PREM - premestitev v drugo bolnišnico; NZZ - nadaljevalno zdravliliško zdravljenje
	SPP	Povprečno število uteži SPP v osnovni BO	Najpogostejši SPP
	Drugi podatki	Povprečno število diagnoz v osnovni BO	Število vseh diagnoz/ št. vseh BO
		Povprečno število zdravil iz ATC skupin, ki opredeljujejo kronične bolezni	Zdravila iz skupin ATC: A10, B, C, H, L, R03 (zdravila se štejejo na tretjem nivoju skupin ali podskupin zdravil)
	Zapleti med bolnišnično obravnavo	1. Transfuzija krvi in krvnih nadomestkov	Posegi: 1370601, 1370602, 1370603, 9206000, 9206100, 9206200, 9206300, 9206400
		2. Pljučna embolija, GVT	Diagnoze: I26, I80, I81, I82, (2023 dodano T84.82)**
		3. Srčno-žilni zapleti	Diagnoze: I20.0, I21-24, I30, I31.2, I46-47, I60-I63, I74, I77, J81, K55, (2023 dodano I48.0)**
		4. Zapleti zaradi infekcij	Diagnoze: A00-A09, A39-41, A48-49, J00-J22, J85-86, L02-08 ,N10, N12, N30, N39.0, M00, M13;
		5. Zapleti po posegih	Diagnoze: T80–T88, D62, M25, M96; (razen T84.82)**
		BO z enim ali več zapleti	Seštevek 2+3+4+5.
		Delež BO z enim ali več zapleti	((seštevek števila BO z enim ali več zapleti)/število vseh BO)x100.
Osnovna bolnišnična obravnava in 90 dni po odpustu	Specifični zapleti*	Krvavitev in hematoma	Diagnoze: T81.0, T84.81
		Okužba rane po posegu	Diagnoze: T81.4
		Mehanični zapleti proteze	Diagnoze: T84.0-T84.4
		Infekcija proteze	Diagnoze: T84.5-T84.7
		Drugi zapleti zaradi proteze	Diagnoze: (do in 2022) T84.8-T84.9; (od 2023) ** T84.83-T84.89, T84.9
		Druge motnje sklepa, ki niso drugje	Diagnoze: M25
		Mišičnoskeletne motnje po posegih	Diagnoze: M96
		Ostali zapleti	Diagnoze: T80, T81.1 -T81.3, T81.5 - T81.9, T88, D62;
		Delež specifičnih zapletov	((seštevek števila specifičnih zapletov)/število vseh BO)x100.
		Stopnja umrljivosti	((število umrlih med BO in do vključno 90 dne po odpustu/(število vseh osnovnih BO))x1000
Ponovni sprejem	Ponovni sprejemi v 90 dneh po odpustu	Ponovni sprejemi v 30 in 90 dneh po odpustu	Vsi ponovni sprejemi v 30 in 90 dneh po odpustu iz osnovne BO z glavno diagnozo iz naslednjih poglavij diagnoz po MKB-10: A, B -Infekcijske in parazitske bolezni; D - Bolezni krvi in krvotvornih organov; E - Endokrine, prehranske in presnovne bolezni; F - Duševne in vedenjske motnje; G - Bolezni živčevja; I - Bolezni obtočil; J - Bolezni dihal; K - Bolezni prebavil; L - Bolezni kože in podkožja; M - Bolezni mišičnoskeletnega sistema in vez. tkiva; N - Bolezni sečil in spolovil; R - Simptomi, znaki, nenormalni izvidi; S - Poškodbe, T - Multiple poškodbe, zapleti in druge posledice, Z - Dejavniki za zdrav.stanje in stik z zdrav.sluzbo
		Delež ponovnih sprejemov po odpustu	((število ponovnih sprejemov-število umrlih med BO)/število vseh osnovnih BO)x100
		Glavne diagnoze ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu	Glavna diagnoza iz poglavij diagnoz po MKB-10: A, B....T, Z. V istem vrstnem redu zapišemo število glavnih diagnoz pri vsakem izvajalcu.

*Med specifičnimi zapleti se spremljajo za poseg značilni zapleti. Podatki se spremljajo skupaj za čas med bolnišnično obravnavo (med spremljajočimi diagnozami) in med ponovnimi sprejemi v 90 dneh (med glavnimi in spremljajočimi diagnozami).

**V letu 2023 je bila v Sloveniji sprejeta nova verzija MKB 10-verzija 11, na podlagi katere je prišlo do sprememb v zajemu podatkov

2 PREGLED BOLNIŠNIČNIH OBRAVNAV V ORTOPEDIJI

2.1 Načrtovani primeri v ortopediji 2019-2023

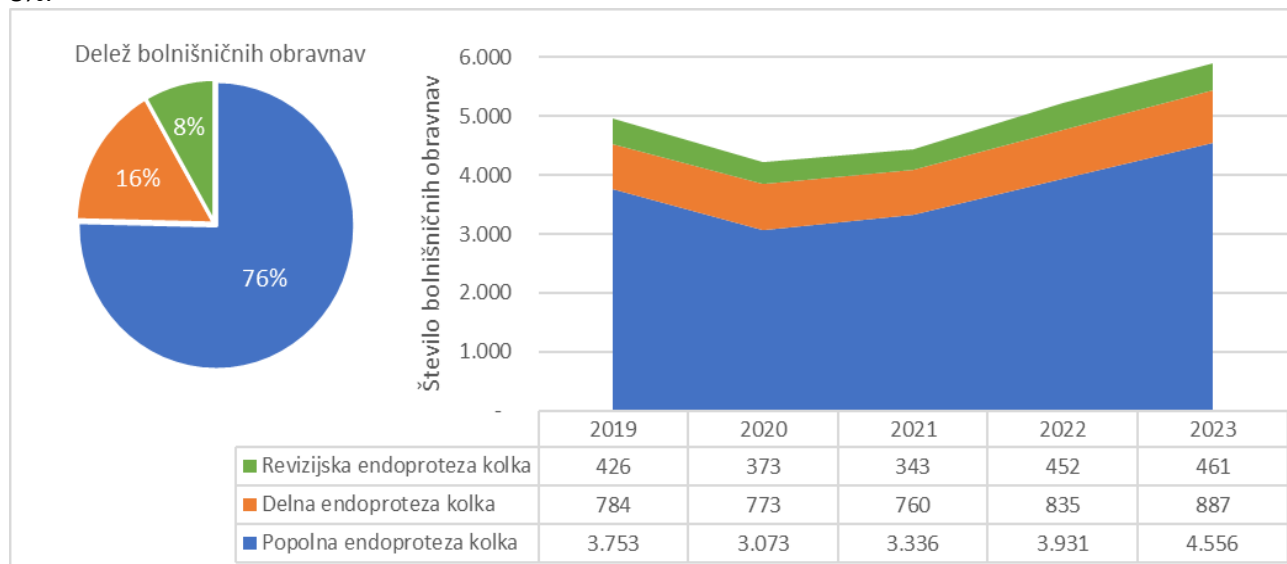

Grafikon 2.2.1: Realizacija načrtovanih primerov v ortopediji za Slovenijo v letih od 2019 do 2023

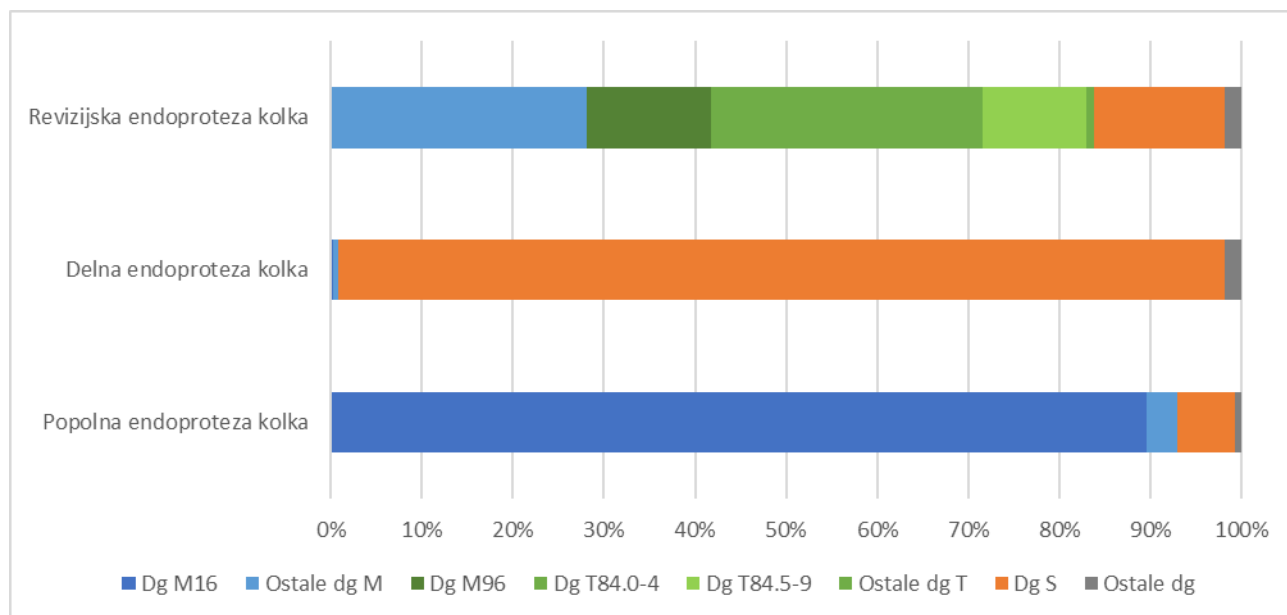
3 NAČRTOVANE ENDOPROTEZE KOLKA

3.1 ANALIZA BOLNIŠNIČNIH OBRAVNAV Z ENDOPROTEZAMI KOLKA

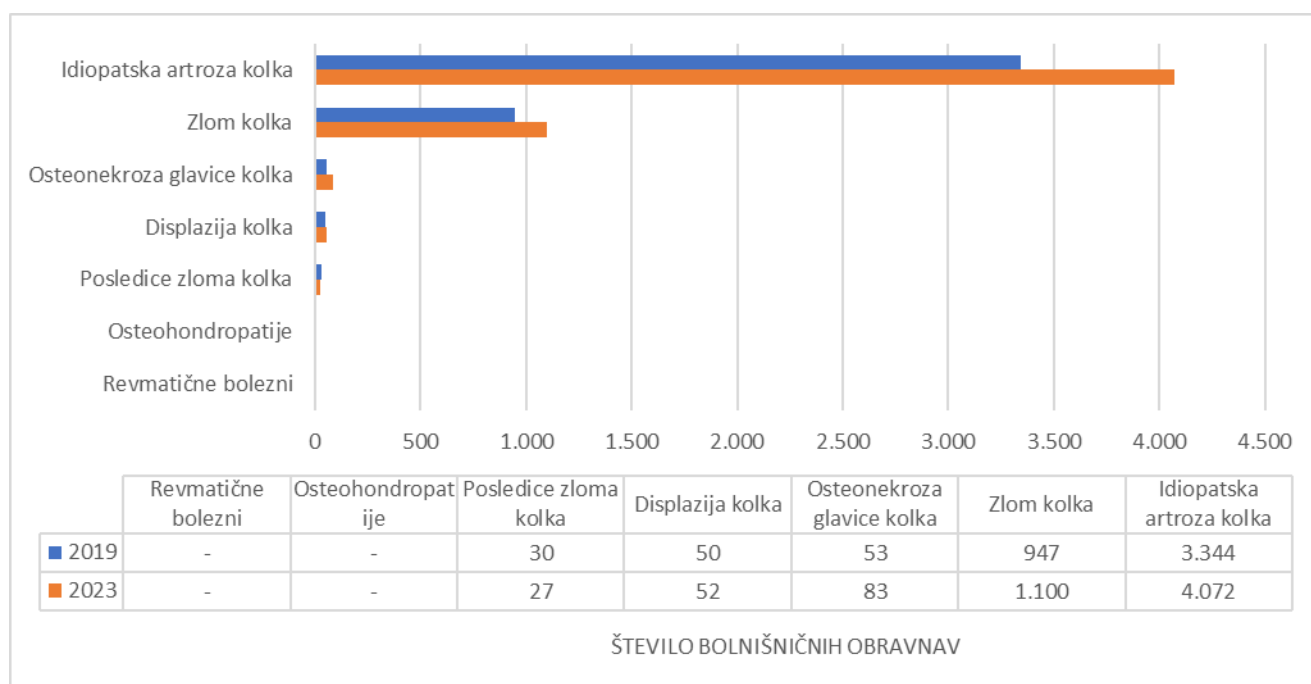
V prvem delu so grafično predstavljeni podatki o bolnišničnih obravnavah z različnimi endoprotezami kolka. V največjem deležu s 76% so bile opravljene popolne endoproteze kolka, sledijo delne s 16% in revizijske z 8%.

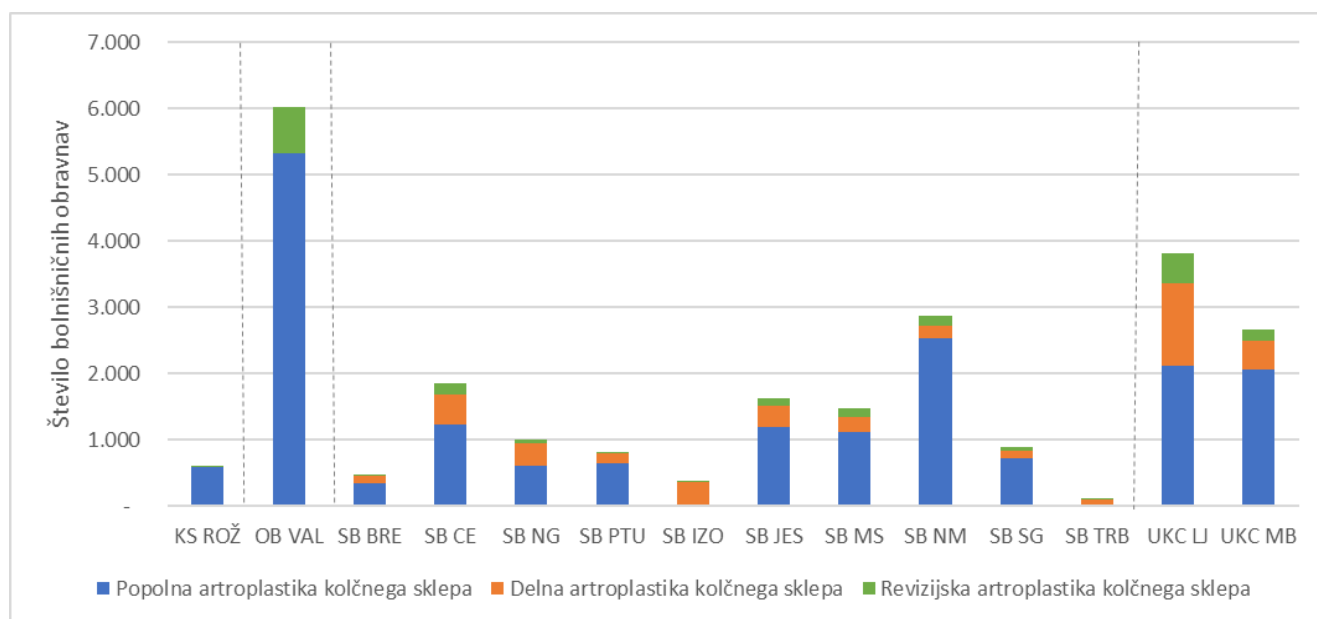
Grafikon 3.1: Število in deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z različnimi endoprotezami kolka za Slovenijo v letih od 2019 do 2023

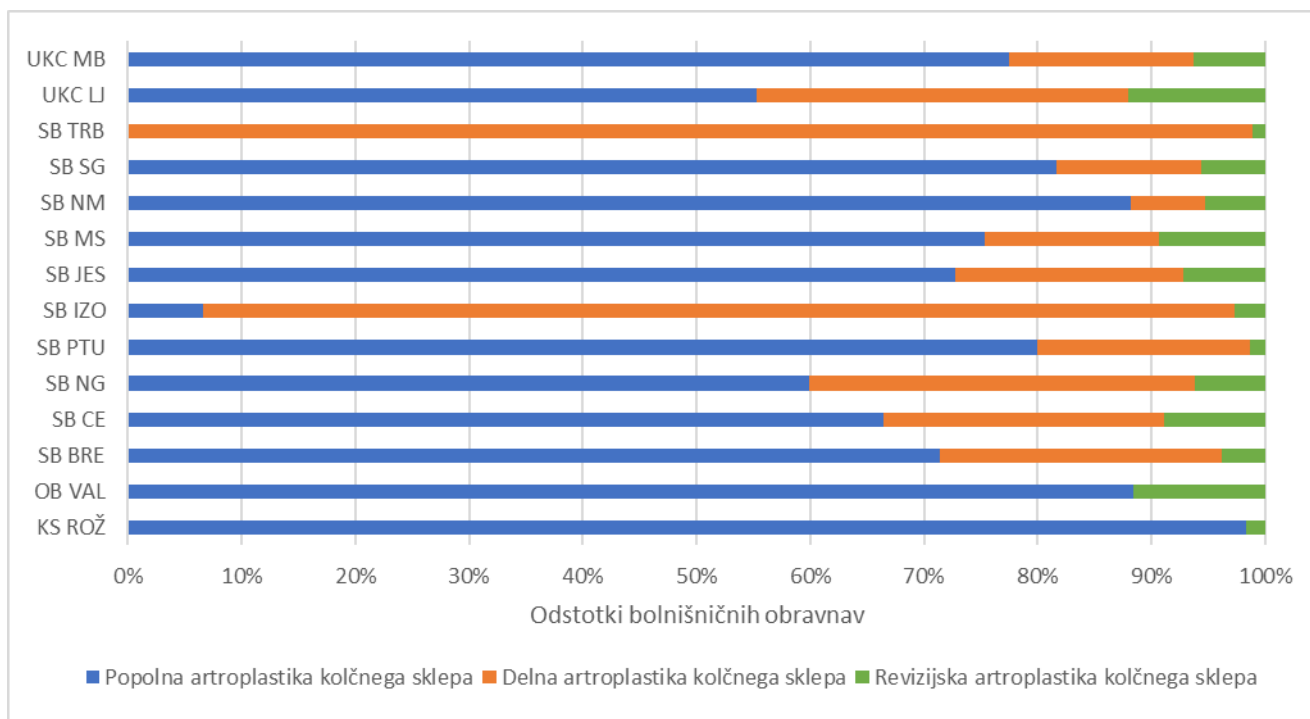
Grafikon 3.2: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz bolnišničnih obravnav z različnimi endoprotezami kolka za Slovenijo v obdobju 2019 - 2023

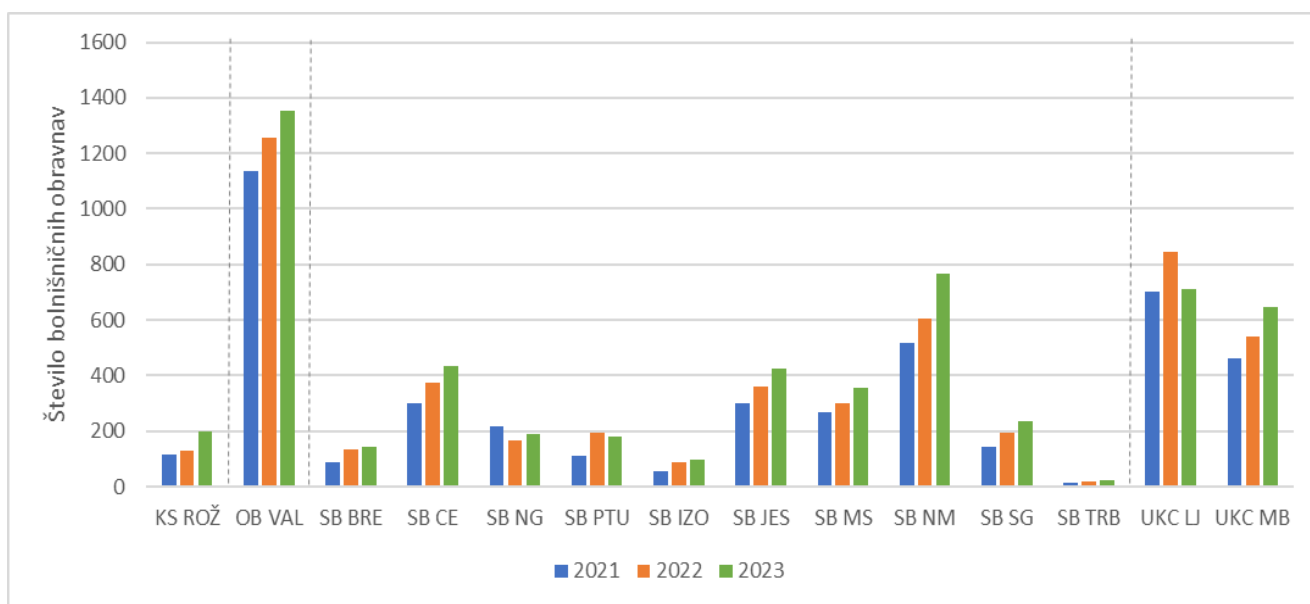
Grafikon 3.3: Število bolnišničnih obravnav s primarno endoprotezo kolka po glavnih diagnozah za Slovenijo za leti 2019 in 2023

Grafikon 3.4: Število bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolka po izvajalcih za obdobje 2019-2023

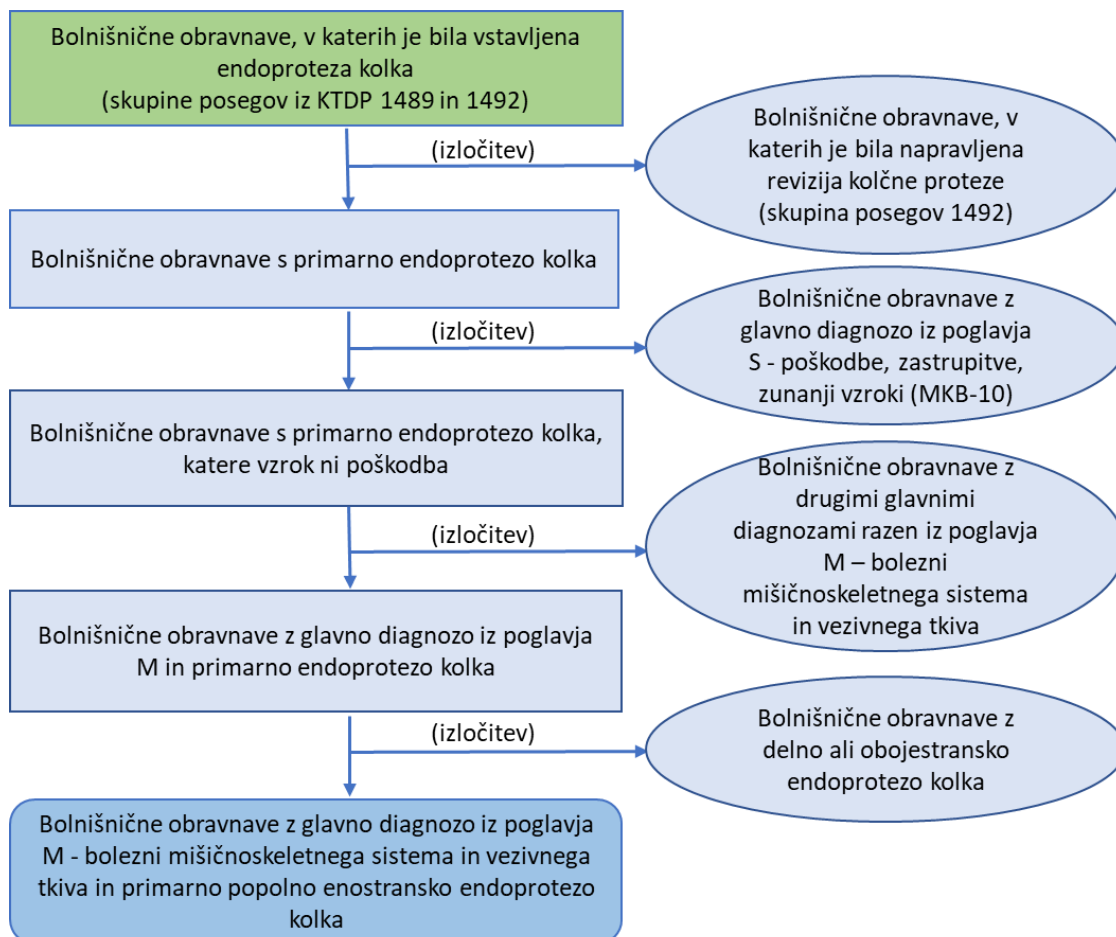

Grafikon 3.5: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolka po izvajalcih v letih od 2019 do 2023

Grafikon 3.6: Število bolnišničnih obravnav z endoprotezo kolka po izvajalcih v letih 2021, 2022 in 2023

Po pregledu podatkov po izvajalcih smo se odločili, da podrobneje prikažemo kazalnike kakovosti bolnišničnih obravnav za načrtovane primarne endoproteze kolka, ki jih opredeljujeta glavna diagnoza bolnišničnih obravnav iz poglavja M – bolezni mišično-skeletnega in vezivnega tkiva po klasifikaciji MKB-10 (enako v verziji 6 in 11) in poseg 49318-00 Popolna enostranska artroplastika kolčnega sklepa po klasifikaciji terapevtskih in diagnostičnih postopkov KTDP (enako v verziji 6 in 11). Le te predstavljajo največji delež med vsemi endoprotezami kolkov in jih opravljajo vsi izvajalci, ki imajo z ZZZS sklenjeno pogodbo za izvajanje tovrstnih operativnih posegov. Izbor področja je podrobneje prikazan v diagramu poteka na sliki 3.1.

Slika 3.1: Diagram poteka izbora bolnišničnih obravnav za prikaz kazalnikov kakovosti načrtovanih primarnih endoprotez kolka

3.2 NAČRTOVANE PRIMARNE ENDOPROTEZE KOLKA

3.2.1 Vključitveni pogoji

Vključitveni pogoji za izbor skupine bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane endoproteze kolka so:

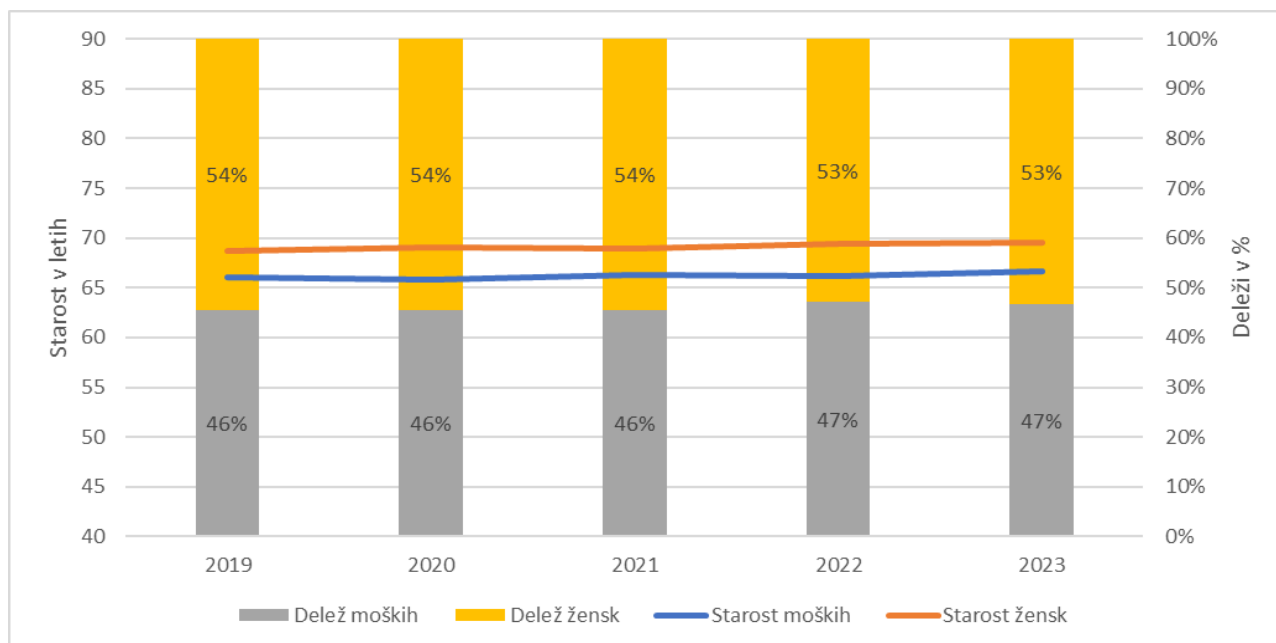
- Glavna diagnoza iz MKB-10 (verziji 6 in 11): poglavje M - Bolezni mišičnoskeletnega sistema in vezivnega tkiva
- Posegi iz KTDP-10 (verziji 6 in 11): skupina 1489 Artroplastika kolčnega sklepa: 49318-00 Popolna enostranska artroplastika kolčnega sklepa (prvi ali dodatni)
- Pogoji za ostale parametre so prikazani tabeli 1.2

3.2.2 Stopnja hospitalizacije

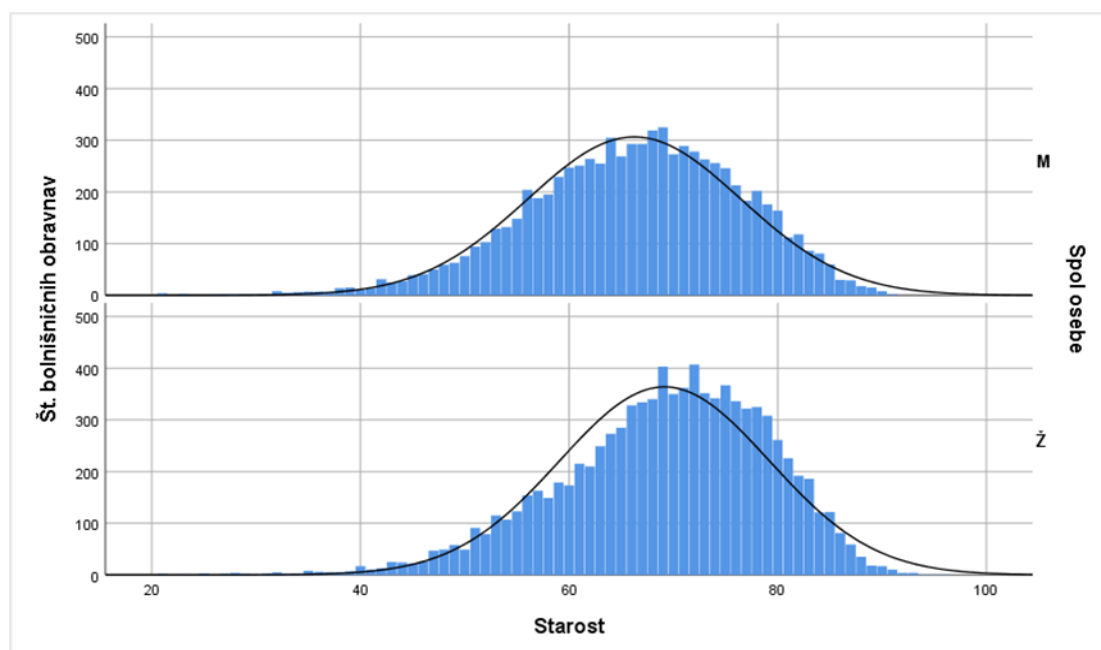
Stopnja hospitalizacije načrtovanih popolnih primarnih endoprotez kolka je bila v letu 2023 1,69 bolnišničnih obravnav na 1.000 prebivalcev, glede na leto 2019 se povečala za 13,8 % (iz 1,69 na 1,93 bolnišničnih obravnav na 1.000 prebivalcev), glede na leto 2022 pa za 13,5 % (iz 1,69 na 1,93 bolnišničnih obravnav na 1.000 prebivalcev). Povprečna stopnja hospitalizacije 2019-2023 pa je znašala 1,62 bolnišničnih obravnav na 1.000 prebivalcev.

3.2.3 Demografski podatki

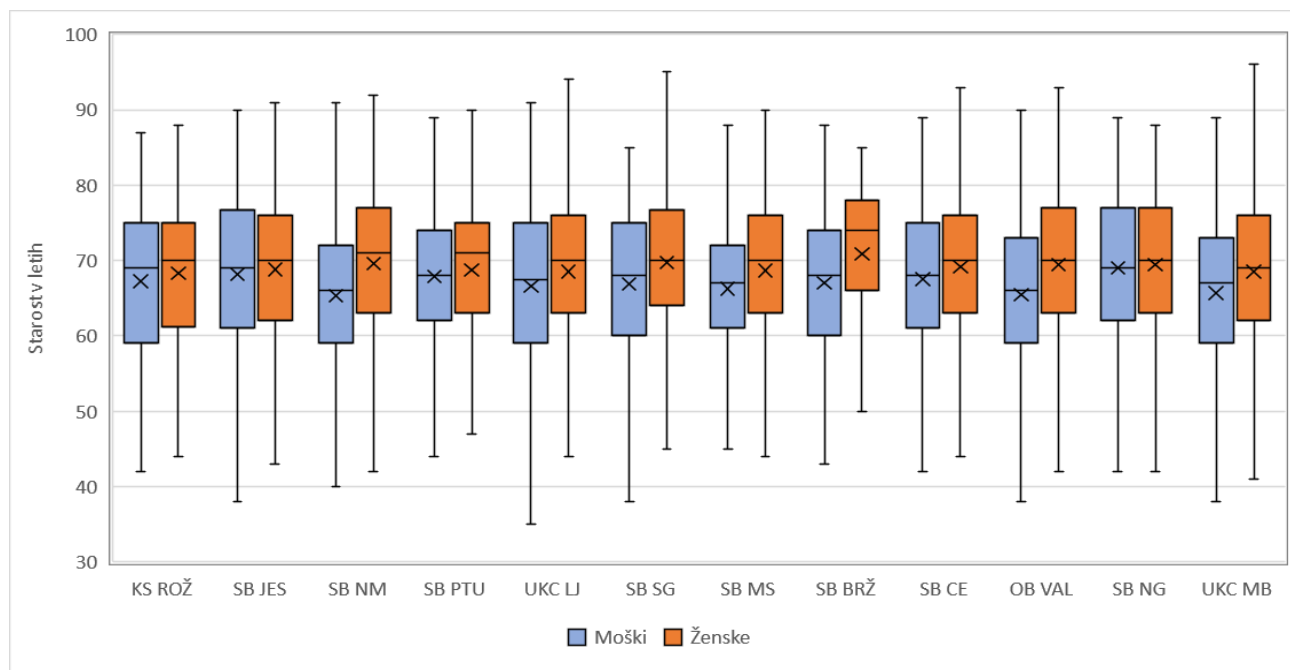
Povprečna starost oseb, obravnavanih zaradi načrtovanih primarnih endoprotez kolka, se je od leta 2019 do leta 2023 dvignila iz 67,5 (SD=10,2) na 68,2 (SD=10,0) let, pri ženskah je bila višja kot pri moških. Operiranih je bilo več žensk kot moških (grafikoni 3.7, 3.8 in 3.9).

Grafikon 3.7: Povprečna starost (v letih) in delež (v odstotkih) moških ter žensk obravnavanih zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka v Sloveniji v letih od 2019 do 2023

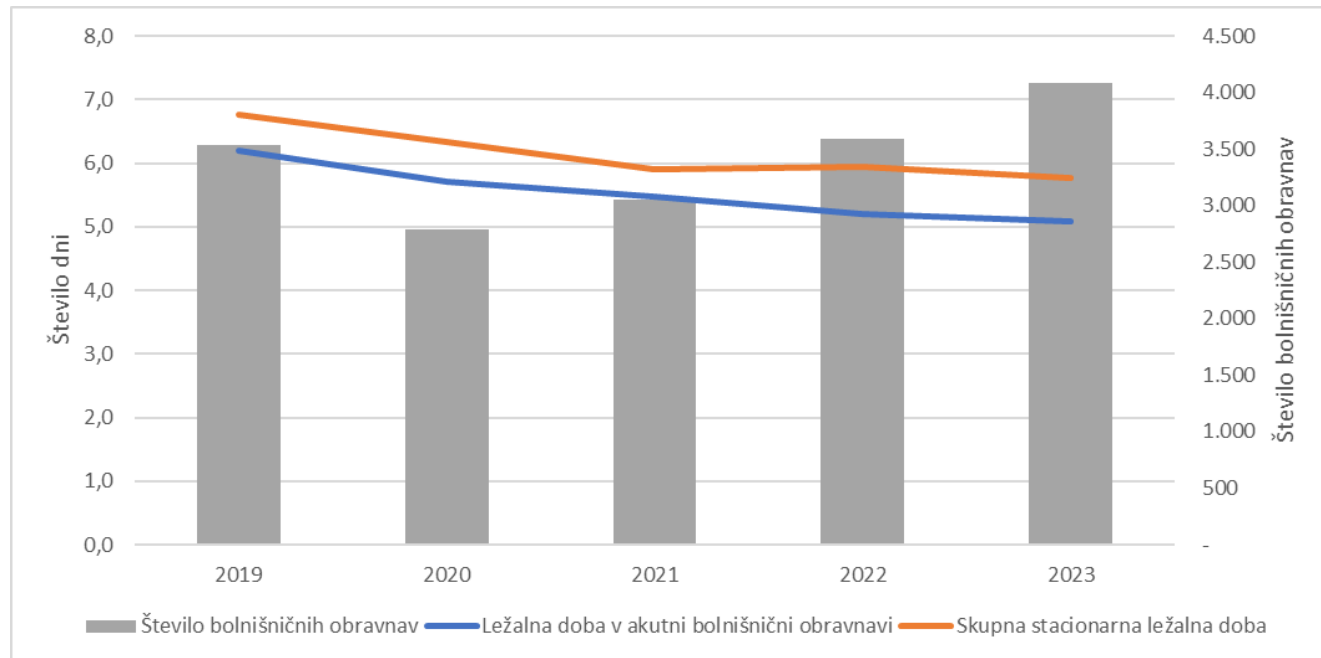
Grafikon 3.8: Število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po spolu (moški in ženske) in starosti (v letih) oseb v Sloveniji skupaj v letih od 2019 do 2023

Grafikon 3.9: Starost (v letih) moških in žensk, ki so bile obravnavane zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023

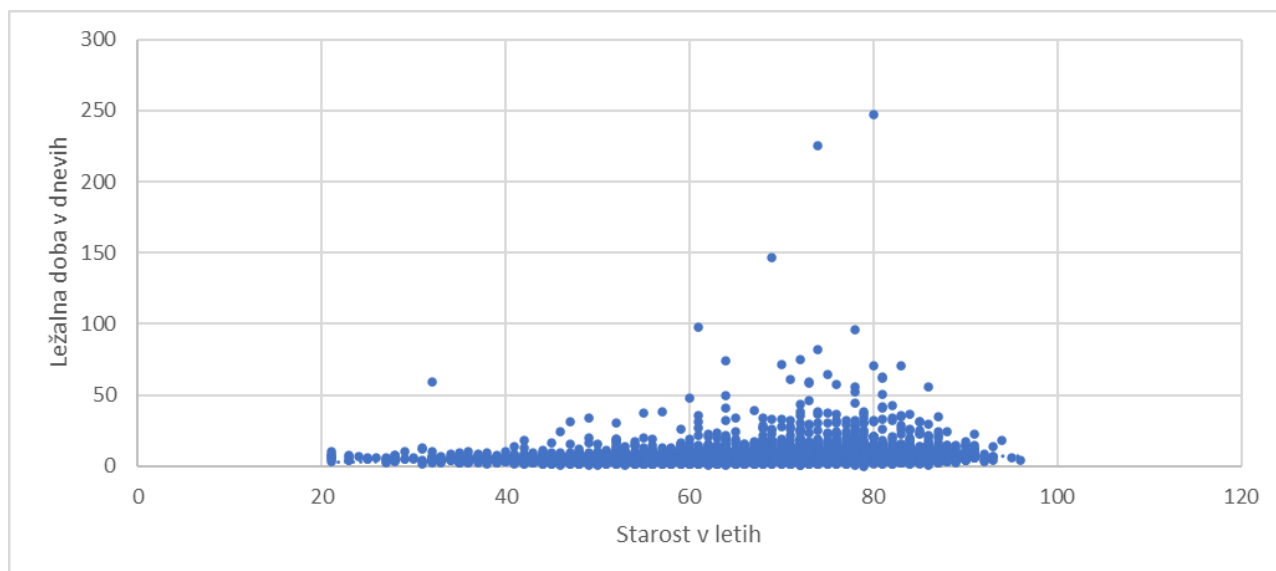
3.2.4 KK BOL 1 - ležalna doba

Obe prikazani ležalni dobi sta se od leta 2019 do 2023 skrajšali, ležalna doba v ABO iz 6,2 na 5,1 dni in skupna stacionarna ležalna doba iz 6,8 na 5,8 dni.

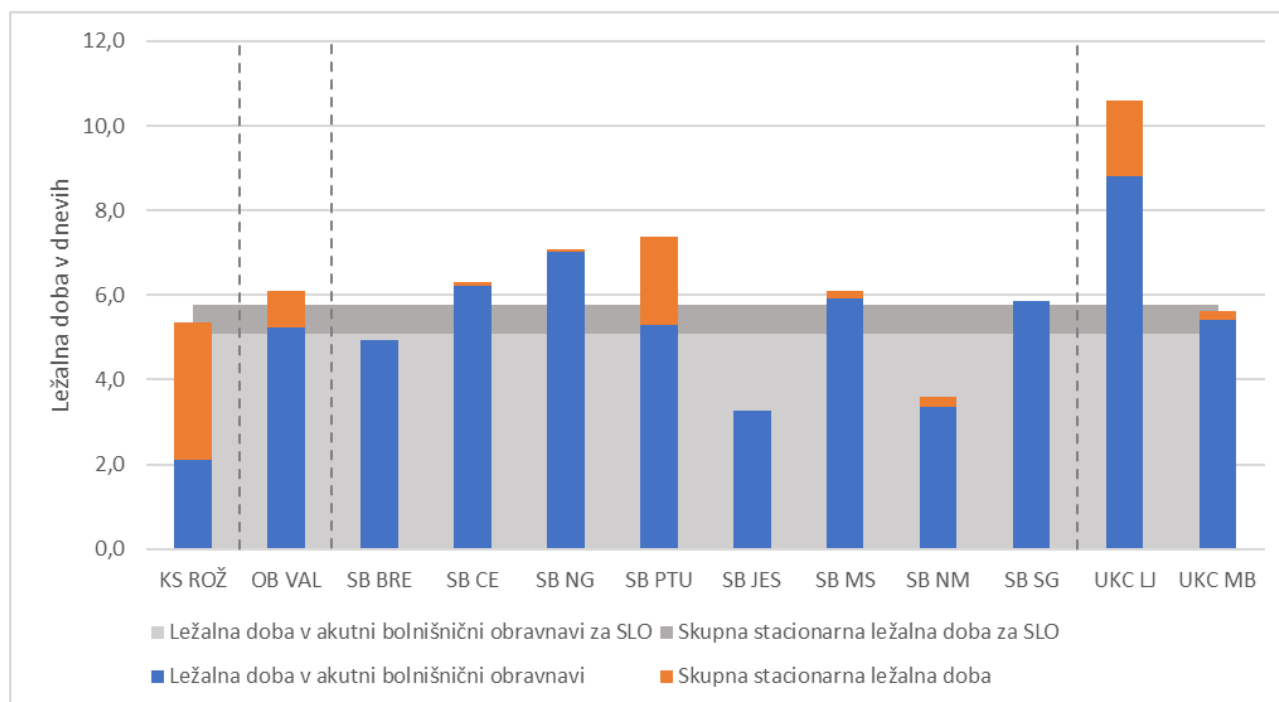

Grafikon 3.10: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi in skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) ter število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka v Sloveniji v letih od 2019 do 2023

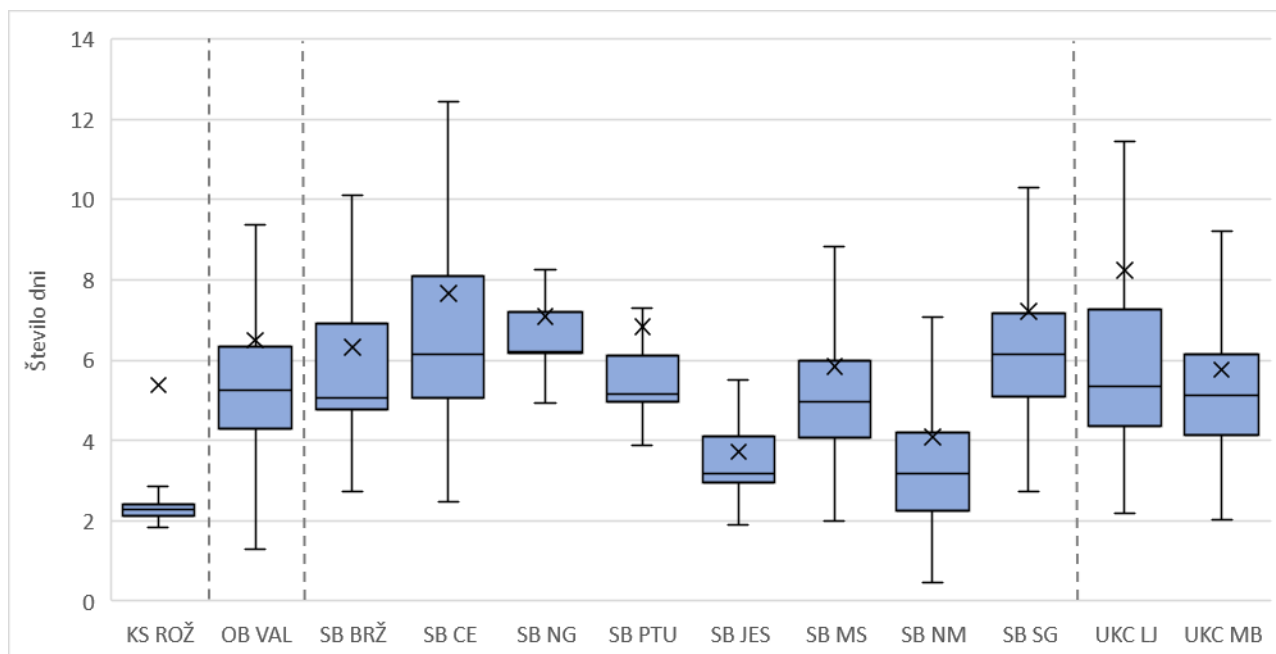
Ležalna doba v dnevih v ABO pri osebah, ki so bile obravnavane zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka, se, kot je razvidno iz grafikona 3.11, s starostjo ne spreminja (Pearsonov korelacijski koeficient $r = 0,12$).

Grafikon 3.11: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka glede na starost oseb (v letih) v Sloveniji v letih od 2019 do 2023

Grafikon 3.12: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi in skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka za Slovenijo ter izvajalce v letu 2023

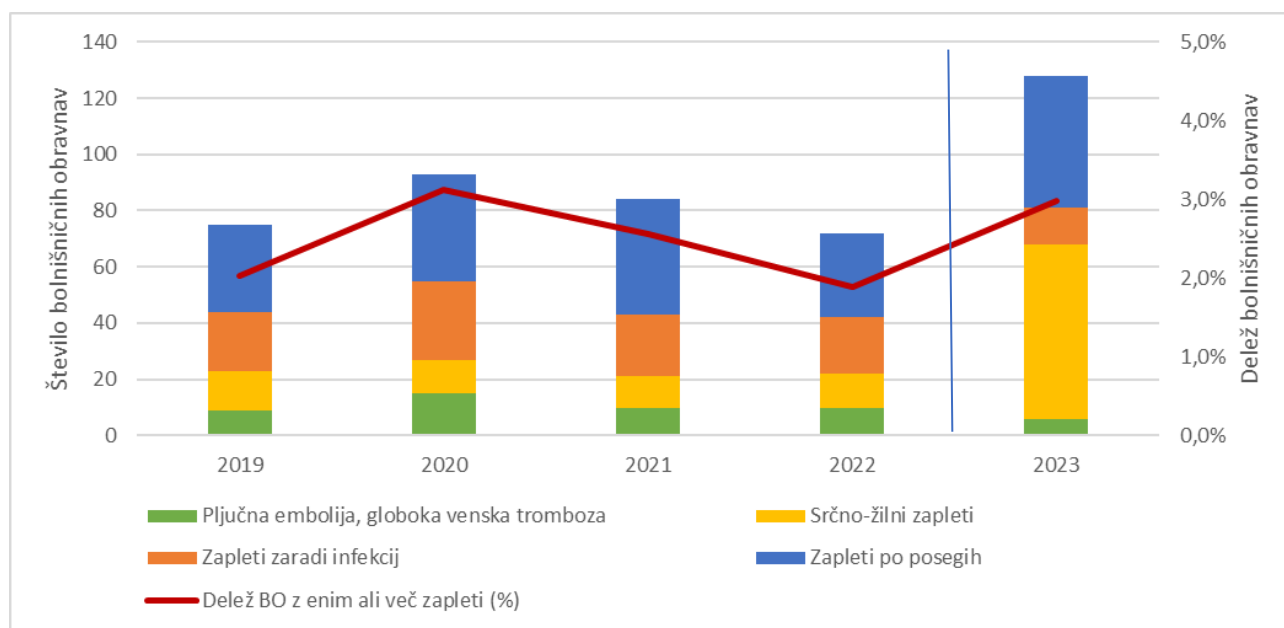

Grafikon 3.13: Stacionarna ležalna doba (v dnevih) v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023

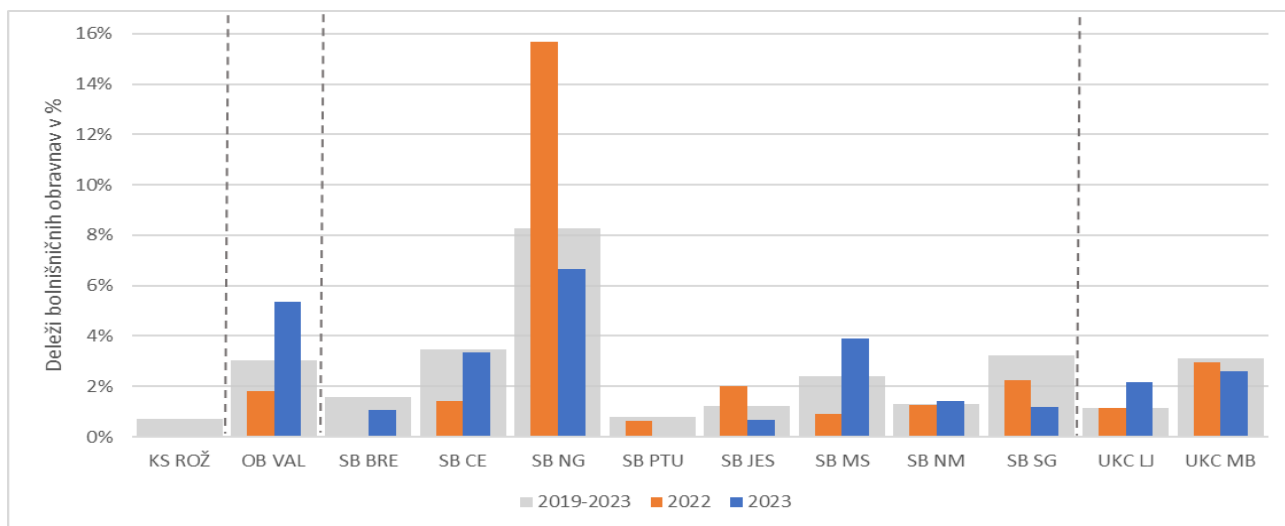
3.2.5 KK BOL 2 - zapleti po operativnem posegu

Iz grafikonov 3.14 in 3.15 je razvidno gibanje deležev bolnišničnih obravnav z načrtovano primarno endoprotezo kolka, v katerih so imele osebe enega ali več zapletov.

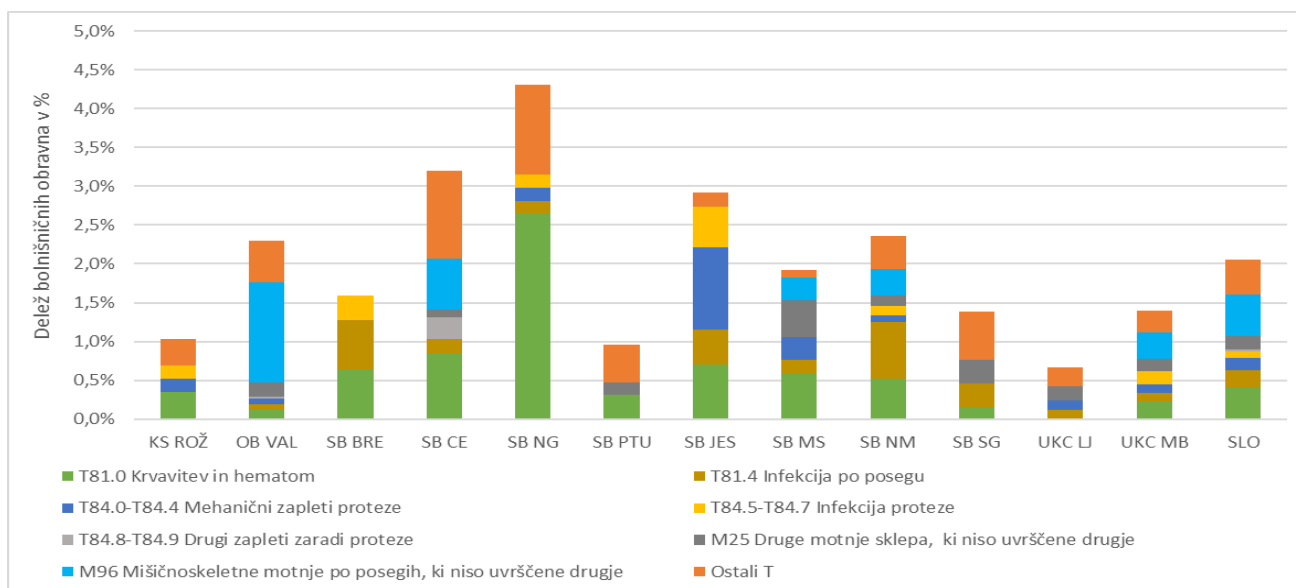
Kot je že zapisano v uvodu, je v letu 2023 zaradi uveljavitve nove MKB 10 - verzija 11 prišlo do drugačnega zajema podatkov diagnoz, ki opredeljujejo zaplete. Zaradi navedenega je število zapletov, predvsem zaradi srčno-žilnih poraslo, dodana je bila paroksizmalna preddvorna fibrilacija I48.0. Spremembe med specifičnimi zapleti so razvidne iz tabele 1.2.

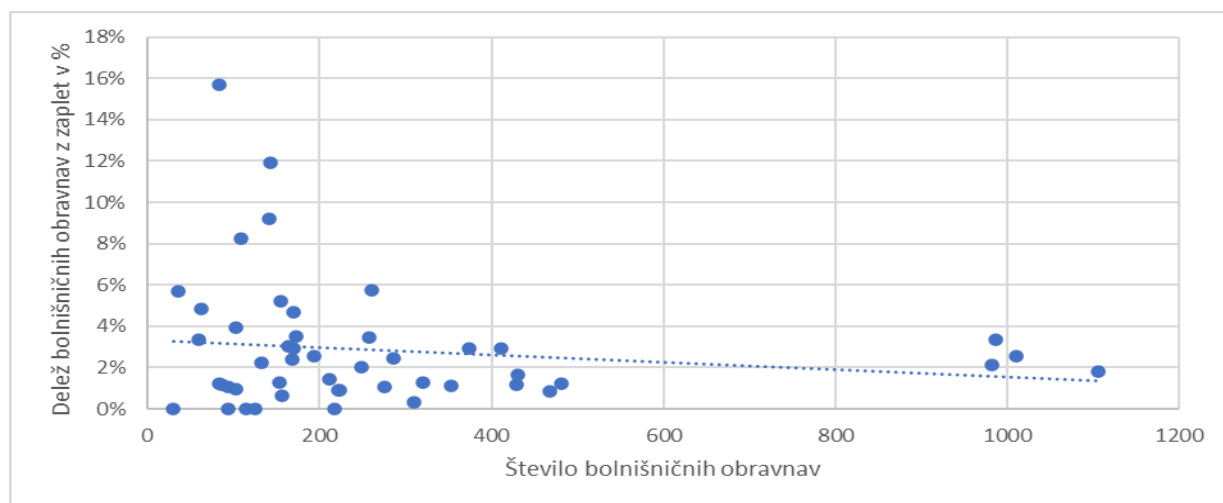
Grafikon 3.14: Število bolnišničnih obravnav z najpogostejšimi zapleti in delež bolnišničnih obravnav (v odstotkih) zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka z enim ali več zapleti v Sloveniji v letih od 2019 do 2023

Grafikon 3.15: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka z enim ali več zapleti po izvajalcih v letih 2019-2023, 2022 in 2023

Grafikon 3.16: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka s specifičnimi zapleti v Sloveniji in po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023

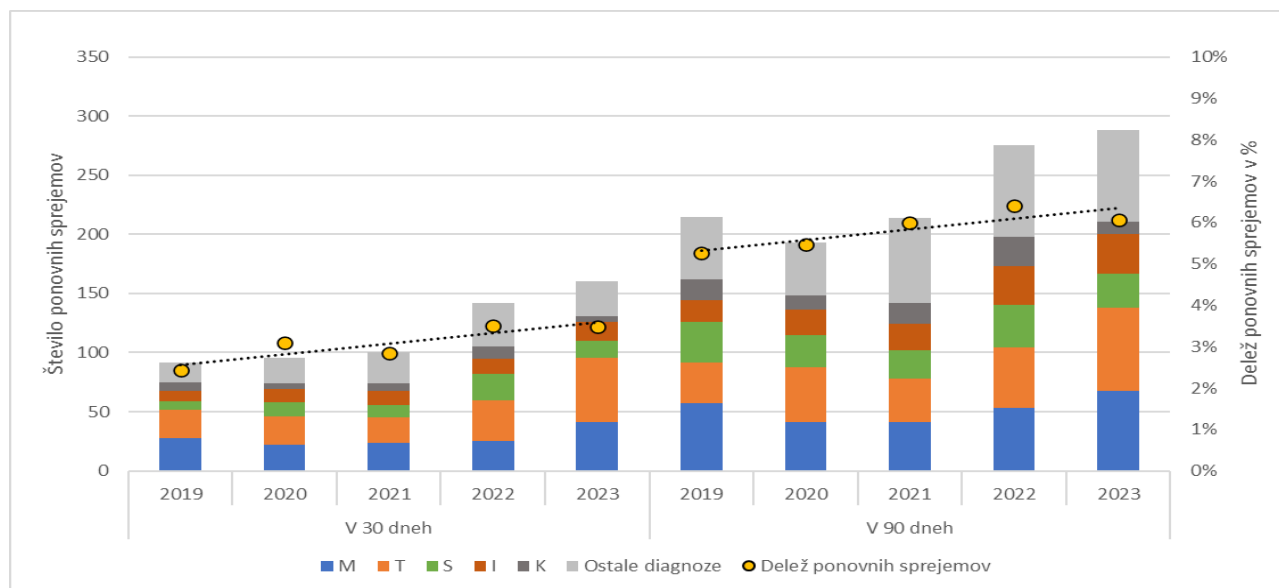

Grafikon 3.17: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z zapleti glede na število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka za obdobje 2019 – 2023

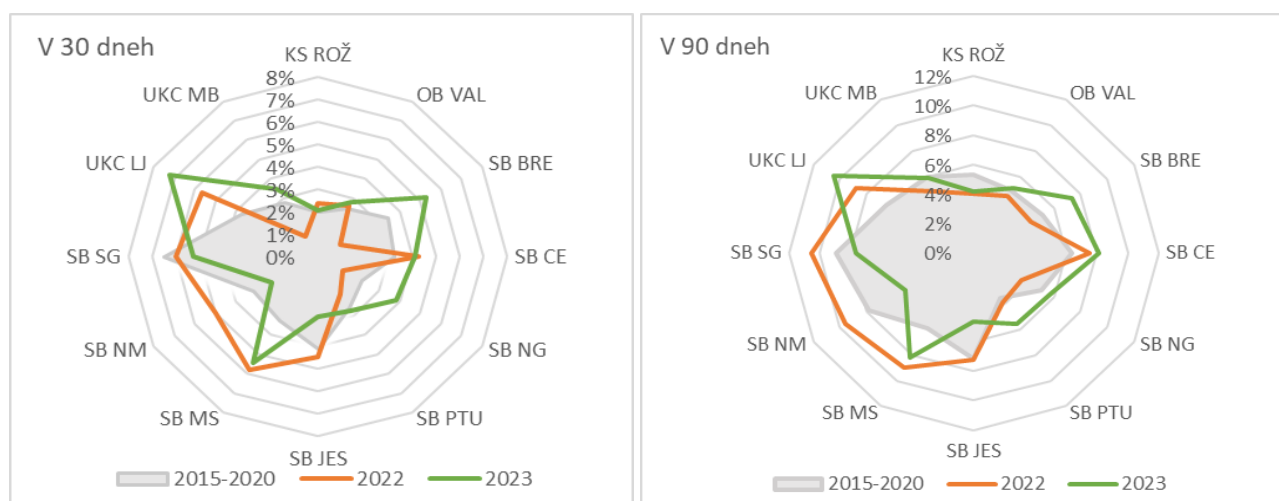
Med deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z zapleti in številom bolnišničnih obravnav zaradi primarne endoproteze kolka je povezanost neznatna (grafikon 3.17; Pearsonov korelacijski koeficient $r = -0,15$).

3.2.6 KK BOL 3 - ponovni sprejemi v 30 in 90 dneh po odpustu

Najpogostejši razlogi za ponovni sprejem v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka so bolezni mišično-skeletnega in vezivnega sistema (diagnoze M), zapleti po posegih (diagnoze T), poškodbe in zastrupitve (diagnoze S), bolezni obtočil (diagnoze I) in bolezni prebavil (diagnoze K). Prikazani so v grafikonu 3.18, skupaj z deležem ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu. V grafikonu 3.19 so prikazani deleži ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu, po izvajalcih za posamezna leta. Podrobnejši podatki so v tabeli 3.1.

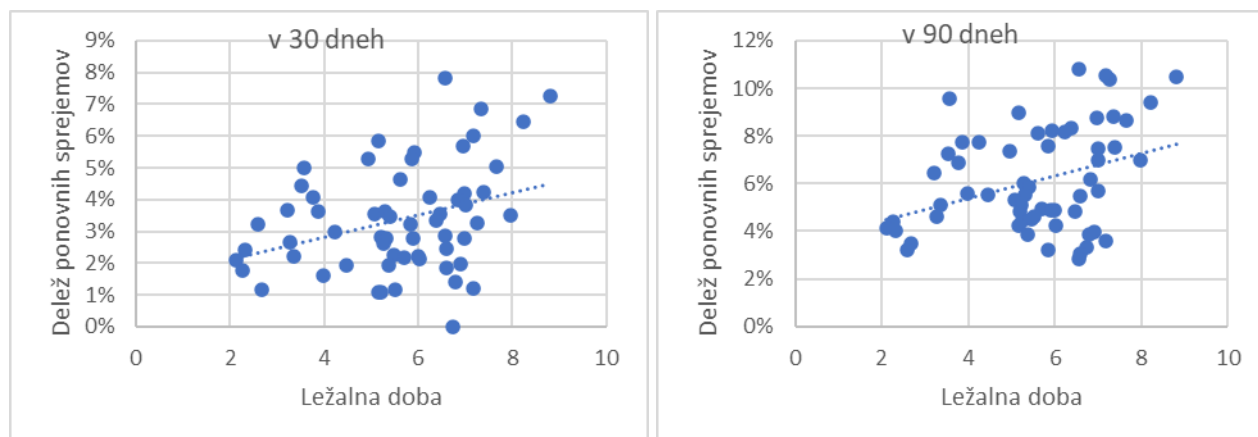
Grafikon 3.18: Število ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po glavnih diagnozah in njihovi skupni deleži (v odstotkih) za Slovenijo v letih od 2019 do 2023

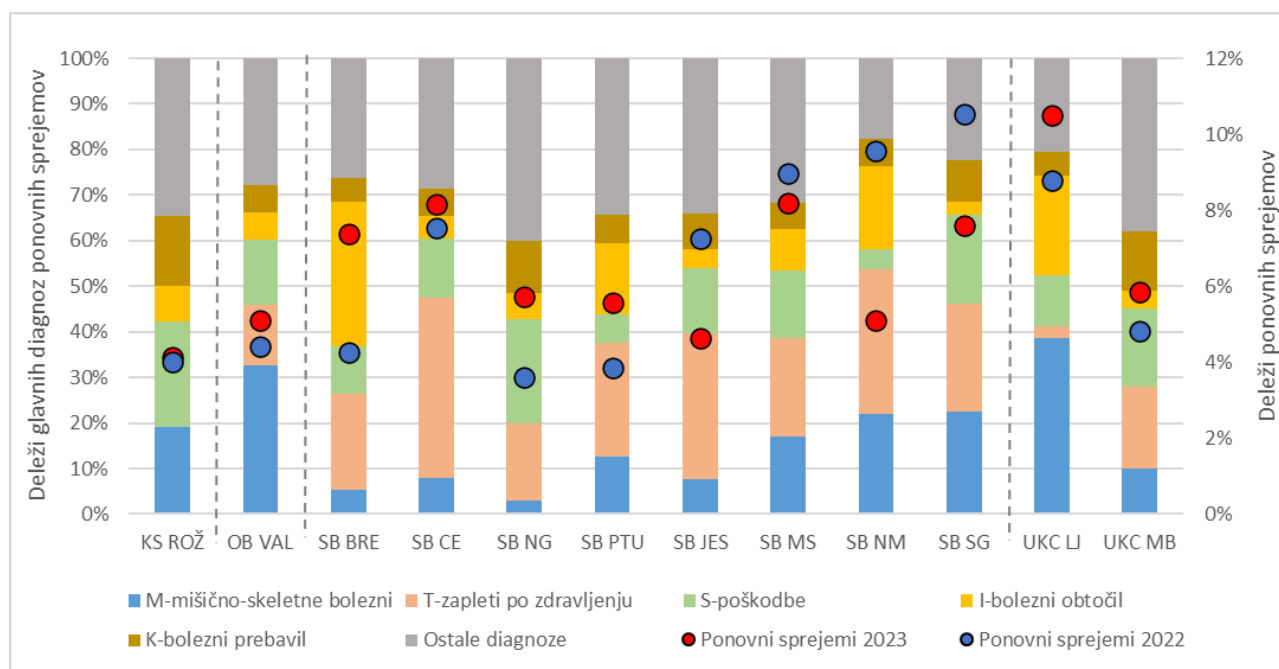
Grafikon 3.19: Deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po izvajalcih v letih od 2015-2020, 2022 in 2023

Med odstotnimi deleži ponovnih sprejemov v 30 oz. 90 dneh po odpustu in ležalno dobo v dnevih v ABO zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka je povezanost šibka (v 30 dneh; Pearsonov korelacijski koeficient $r = 0,34$; v 90 dneh; Pearsonov korelacijski koeficient $r = 0,35$).

Ležalna doba ABO je v povprečju višja pri osebah, ki so imele tudi ponovni sprejem. V povprečju se ležalna doba statistično razlikuje med osebami, ki so imele ponovni sprejem in tistimi, ki ga niso imeli ($p=0,000$).

Grafikon 3.20: Deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu glede na ležalno dobo (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka v letih od 2019 do 2023

Grafikon 3.21: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz ponovnih sprejemov med vsemi ponovnimi sprejemi v 90 dneh po odpustu v obdobju 2019-2023 in deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu od vseh odpustov zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka v letih 2022 in 2023 po izvajalcih

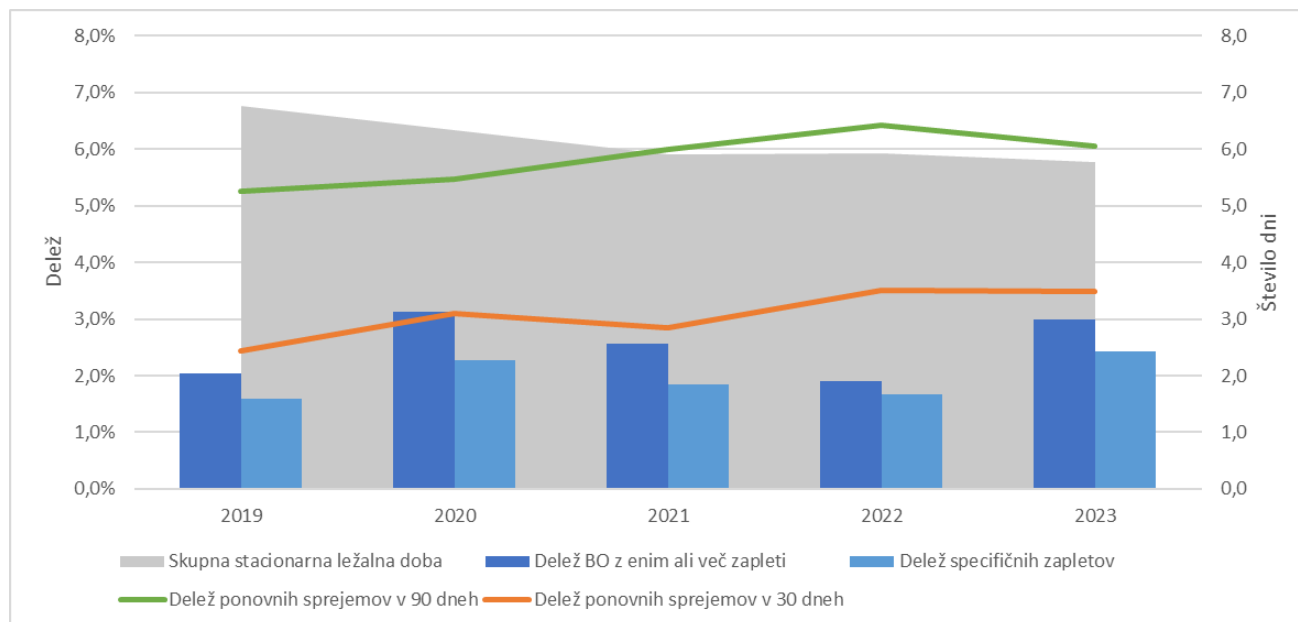
3.2.7 KK BOL 4 – stopnja umrljivosti

V letih od 2019 do 2023 je med bivanjem v bolnišnici zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka umrlo 10 oseb, v 90 dneh po odpustu iz bolnišnične pa 41 oseb. Skupna stopnja umrljivosti med bivanjem v bolnišnici in v 90 dneh po odpustu iz bolnišnice na 1.000 bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka je 2,99.

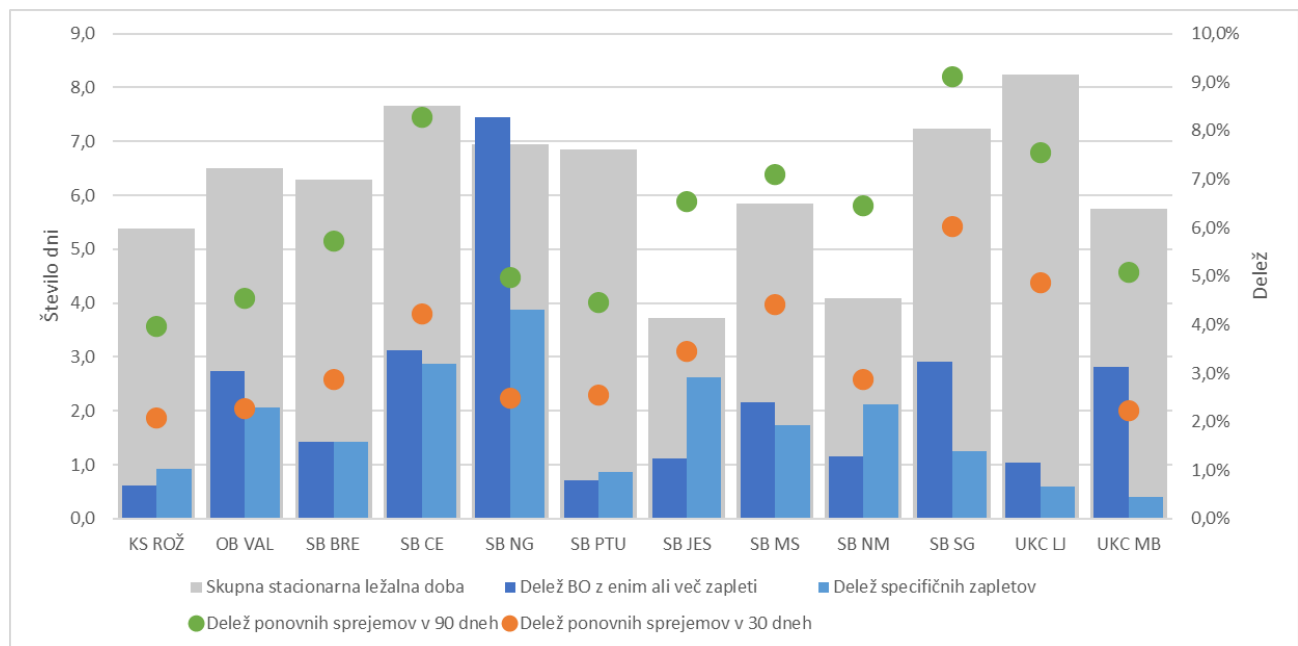
3.2.8 Primerjava izbranih parametrov

V grafikonih 3.22 in 3.23 so skupaj prikazani podatki o treh kazalnikih kakovosti za Slovenijo in izvajalce.

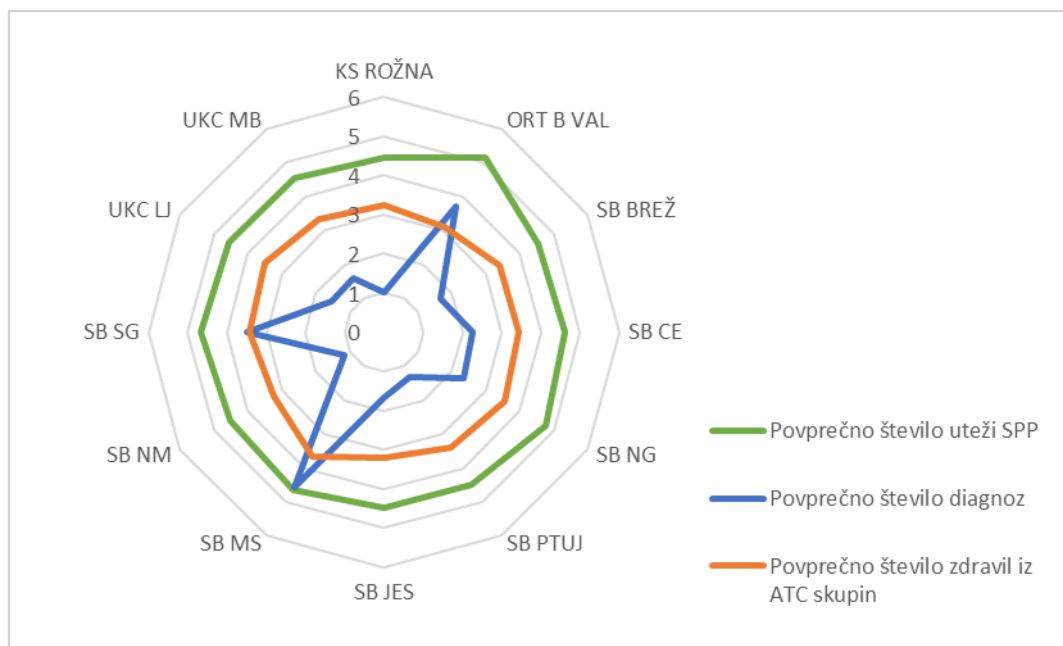
V grafikonu 3.24 so prikazani podatki o povprečnem številu uteži SPP in diagnoz v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka ter zdravil iz ATC skupin ali podskupin, v katerih se nahajajo zdravila za zdravljenje kroničnih bolezni obravnavanih pacientov (zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni, kronične bolezni krvi in krvotvornih organov, bolezni srca in ožilja, obstruktivne pljučne bolezni, endokrinološke bolezni, zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje).

Grafikon 3.22: Skupna stacionarna ležalna doba, deleži bolnišničnih obravnav z zapleti, specifični zapleti in delež ponovnih sprejemov v 30 ter 90 dneh po odpustu za primarne endoproteze kolka za Slovenijo v letih 2019 do 2023

Grafikon 3.23: Skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih), deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z zapleti, specifični zapleti in deleži ponovnih sprejemov v 30 ter 90 dneh po odpustu za primarne endoproteze kolka po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023

Grafikon 3.24: Povprečno število uteži SPP, diagnoz in zdravil za kronične bolezni v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolka po izvajalcih za obdobje 2019 - 2023

Tabela 3.1: Združeni demografski podatki in kazalniki kakovosti za načrtovane primarne endoproteze kolka za Slovenijo in izvajalce v obdobju od 2019 do 2023

		KS ROŽ	OB VAL	SB BRE	SB CE	SB NG	SB PTU	SB JES	SB MS	SB NM	SB SG	UKC LJ	UKC MB	SLO
2019	BO - bolnišnične obravnave (število)	86	982	30	258	164	153	194	222	468	141	429	411	3538
	Povprečna starost pacientov (leta)	68,3	66,1	67,3	68,3	69,8	68,7	70,2	67,8	66,4	67,4	69,2	66,9	67,5
	Odstotek moških (%)	42%	44%	63%	46%	41%	48%	39%	52%	47%	50%	42%	51%	46%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,7	6,8	6,7	8,0	6,6	6,9	3,9	5,5	4,5	7,7	7,0	6,0	6,2
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	4,13	7,54	8,00	8,52	6,7	7,7	4,05	5,7	4,75	8,78	7,61	6,41	6,76
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,20%	0,00%	0,00%	0,00%	1,31%	0,52%	0,45%	0,21%	1,42%	0,23%	0,24%	0,31%
	BO z enim ali več zapleti (število)	1	21	0	9	5	2	5	2	4	13	5	12	79
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	1,16%	2,13%	0,00%	3,48%	3,04%	1,30%	2,57%	0,90%	0,85%	9,21%	1,16%	2,91%	2,2%
	Delež specifičnih zapletov (%)	0,00%	1,83%	0,00%	2,33%	0,61%	0,65%	4,12%	1,35%	1,28%	2,84%	1,17%	0,97%	1,6%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	1,16%	1,43%	0,00%	3,49%	2,44%	1,97%	3,61%	2,25%	1,92%	5,04%	4,20%	2,20%	2,4%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	3,49%	3,87%	3,33%	6,98%	3,05%	3,95%	7,73%	4,50%	5,56%	8,63%	7,46%	4,88%	5,26%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,10%	0,00%	0,00%	0,00%	0,66%	0,00%	0,45%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,08%
2020	BO - bolnišnične obravnave (število)	62	986	35	170	109	93	168	169	320	102	310	261	2785
	Povprečna starost pacientov (leta)	66,9	66,4	70,3	68,0	71,1	68,8	68,8	68,5	67,0	69,4	68,1	67,5	67,6
	Odstotek moških (%)	45%	47%	40%	48%	38%	44%	43%	45%	46%	52%	41%	48%	46%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,6	6,0	6,6	8,2	6,6	5,8	4,2	5,1	3,8	6,6	6,5	5,5	5,7
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	5,52	6,78	8,54	8,63	6,6	6,0	5,01	5,4	4,19	7,44	7,31	5,52	6,33
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,20%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,60%	0,00%	0,94%	2,94%	0,32%	0,00%	0,36%
	BO z enim ali več zapleti (število)	3	33	2	8	9	1	4	5	4	4	1	15	89
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	4,83%	3,34%	5,71%	4,70%	8,25%	1,07%	2,38%	2,95%	1,25%	3,92%	0,32%	5,74%	3,2%
	Delež specifičnih zapletov (%)	1,61%	3,45%	2,86%	4,12%	5,50%	1,08%	4,17%	0,59%	2,50%	1,96%	0,00%	1,53%	2,6%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	3,23%	2,13%	2,86%	6,47%	1,83%	3,23%	2,98%	3,55%	4,08%	7,84%	3,55%	1,15%	3,1%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	3,23%	4,26%	2,86%	9,41%	5,50%	3,23%	7,74%	5,33%	6,90%	10,78%	4,84%	4,60%	5,46%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,10%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,31%	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%
2021	BO - bolnišnične obravnave (število)	114	1010	60	154	143	83	218	172	431	102	276	286	3049
	Povprečna starost pacientov (leta)	68,6	66,5	69,1	68,6	71,3	68,0	68,3	67,7	67,6	68,4	68,4	67,8	67,7

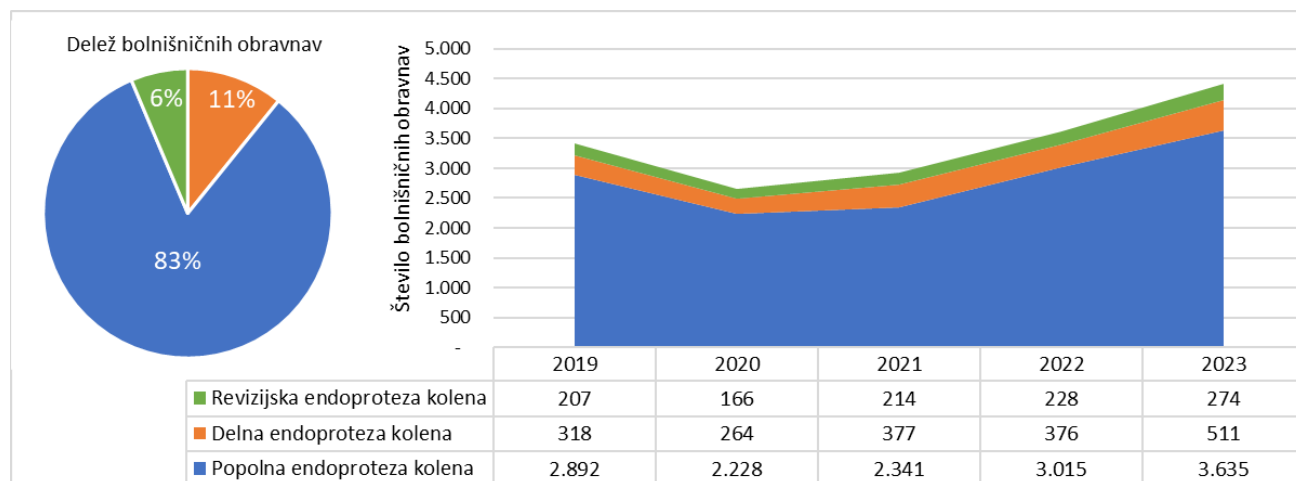
		KS ROŽ	OB VAL	SB BRE	SB CE	SB NG	SB PTU	SB JES	SB MS	SB NM	SB SG	UKC LJ	UKC MB	SLO
	Odstotek moških (%)	44%	45%	53%	48%	39%	41%	40%	52%	47%	47%	46%	48%	46%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,3	5,7	6,4	7,3	7,0	5,3	3,2	5,6	4,0	7,3	6,8	5,9	5,5
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	5,20	6,04	7,29	7,60	7,2	5,9	3,28	6,0	4,09	7,34	8,08	5,90	5,90
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,10%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,58%	0,23%	0,98%	0,72%	0,35%	0,23%
	BO z enim ali več zapleti (število)	0	31	2	8	18	1	0	6	7	2	3	7	85
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	0,00%	3,07%	3,33%	5,19%	12,59%	1,20%	0,00%	3,49%	1,62%	1,96%	1,09%	2,45%	2,8%
	Delež specifičnih zapletov (%)	0,88%	2,97%	1,67%	2,60%	4,90%	1,20%	1,83%	1,74%	0,93%	2,94%	0,00%	0,35%	1,9%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	1,75%	2,18%	3,33%	3,25%	2,80%	3,61%	3,67%	4,65%	1,62%	6,86%	3,99%	2,80%	2,9%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	4,39%	4,95%	8,33%	10,39%	6,99%	6,02%	6,42%	8,14%	5,57%	8,82%	6,16%	4,90%	6,00%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,23%	0,98%	0,36%	0,35%	0,13%
2022	BO - bolnišnične obravnave (število)	125	1106	94	212	83	156	248	223	481	133	353	373	3587
	Povprečna starost pacientov (leta)	69,1	67,0	67,5	68,5	72,5	69,6	69,9	67,3	66,9	68,5	68,1	68,0	67,9
	Odstotek moških (%)	44%	46%	47%	40%	36%	44%	42%	57%	51%	47%	46%	52%	47%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,3	5,3	5,1	7,4	7,2	5,4	3,5	5,2	3,6	7,2	7,0	5,2	5,2
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	6,34	6,17	5,63	7,60	7,2	6,4	3,52	5,9	4,04	7,17	8,12	5,26	5,93
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,80%	0,36%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,45%	0,21%	0,75%	0,57%	0,00%	0,28%
	BO z enim ali več zapleti (število)	0	23	0	3	13	1	5	2	6	3	4	11	71
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	0,00%	2,08%	0,00%	1,42%	15,66%	0,64%	2,02%	0,90%	1,25%	2,26%	1,13%	2,95%	2,0%
	Delež specifičnih zapletov (%)	0,00%	1,81%	0,00%	0,94%	2,41%	0,64%	2,42%	1,79%	5,61%	5,26%	0,57%	1,07%	2,1%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	2,40%	2,62%	1,06%	4,25%	1,20%	1,92%	4,44%	5,83%	4,99%	6,02%	5,67%	1,07%	3,5%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	4,00%	4,43%	4,26%	7,55%	3,61%	3,85%	7,26%	8,97%	9,56%	10,53%	8,78%	4,83%	6,41%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,18%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,06%
2023	BO - bolnišnične obravnave (število)	193	1177	95	270	105	144	304	257	629	172	276	461	4083
	Povprečna starost pacientov (leta)	70,2	67,2	69,4	69,5	70,5	69,9	70,3	67,9	67,0	69,2	68,7	67,5	827,5
	Odstotek moških (%)	40%	47%	42%	44%	40%	45%	44%	49%	48%	48%	48%	49%	47%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,1	5,2	4,9	6,2	7,0	5,3	3,3	5,9	3,4	5,9	8,8	5,4	5,1
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	5,36	6,11	4,95	6,31	7,1	7,4	3,28	6,1	3,58	5,86	10,59	5,62	5,77
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,08%	0,00%	0,00%	0,00%	0,69%	0,66%	0,39%	0,32%	1,74%	1,09%	0,00%	0,32%

		KS ROŽ	OB VAL	SB BRE	SB CE	SB NG	SB PTU	SB JES	SB MS	SB NM	SB SG	UKC LJ	UKC MB	SLO
	BO z enim ali več zapleti (število)	0	63	1	9	7	0	2	10	9	2	6	12	122
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	0,00%	5,35%	1,05%	3,33%	6,67%	0,00%	0,66%	3,89%	1,43%	1,16%	2,17%	2,60%	3,0%
	Delež specifičnih zapletov (%)	1,04%	2,97%	2,11%	5,56%	3,81%	1,39%	2,96%	2,33%	1,91%	0,00%	2,90%	0,87%	2,4%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	2,07%	2,80%	5,26%	4,07%	3,81%	2,78%	2,64%	5,47%	2,23%	5,26%	7,25%	3,47%	3,5%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	4,15%	5,10%	7,37%	8,15%	5,71%	5,56%	4,62%	8,20%	5,10%	7,60%	10,51%	5,86%	6,06%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,08%	0,00%	0,00%	0,00%	0,69%	0,33%	0,00%	0,00%	0,00%	1,09%	0,00%	0,15%

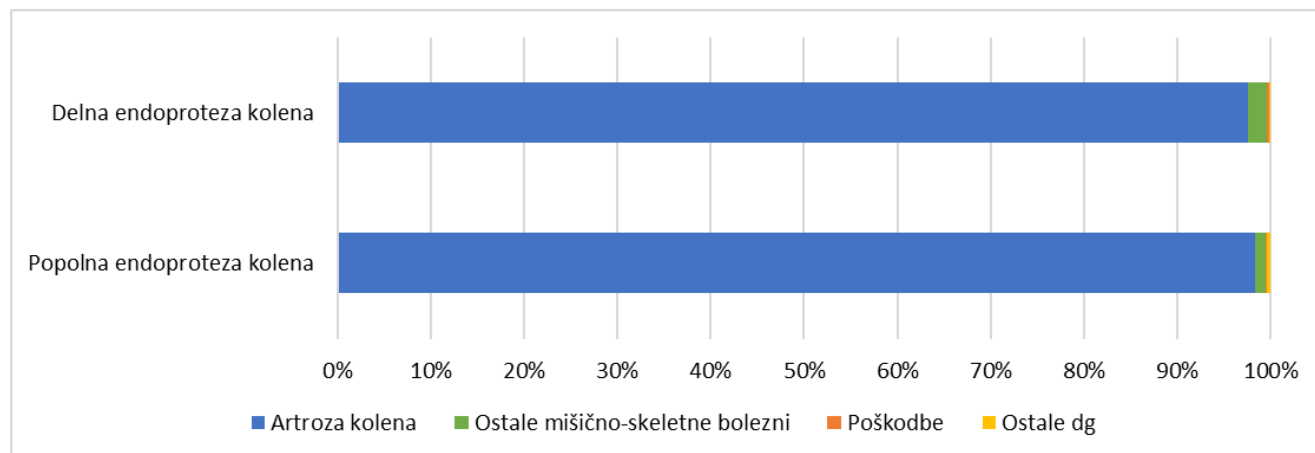
4 NAČRTOVANE ENDOPROTEZE KOLENA

4.1 ANALIZA BOLNIŠNIČNIH OBRAVNAV Z ENDOPROTEZO KOLENA

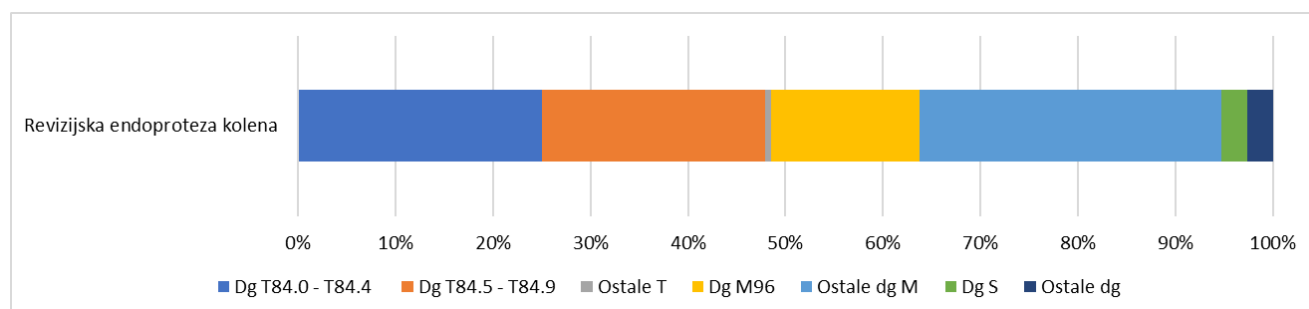
V prvem delu so grafično predstavljeni podatki o bolnišničnih obravnavah z različnimi endoprotezami kolena. V največjem deležu s 83% so bile opravljene popolne endoproteze kolena, sledijo delne z 11% in revizijske s 6%.

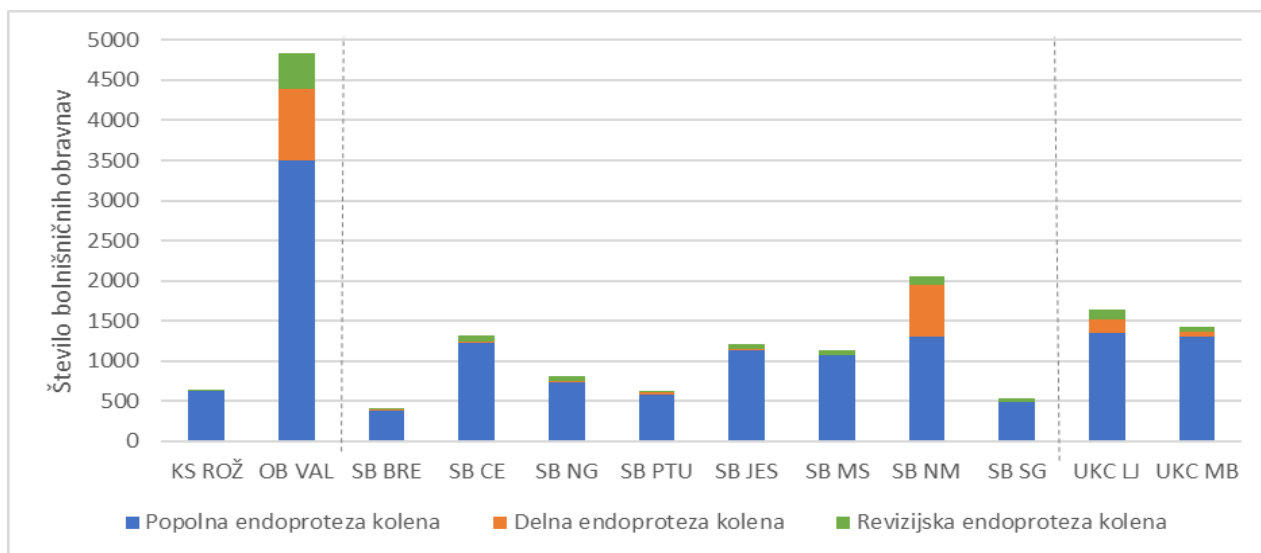
Grafikon 4.1: Število in deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolena za Slovenijo v letih od 2019 do 2023

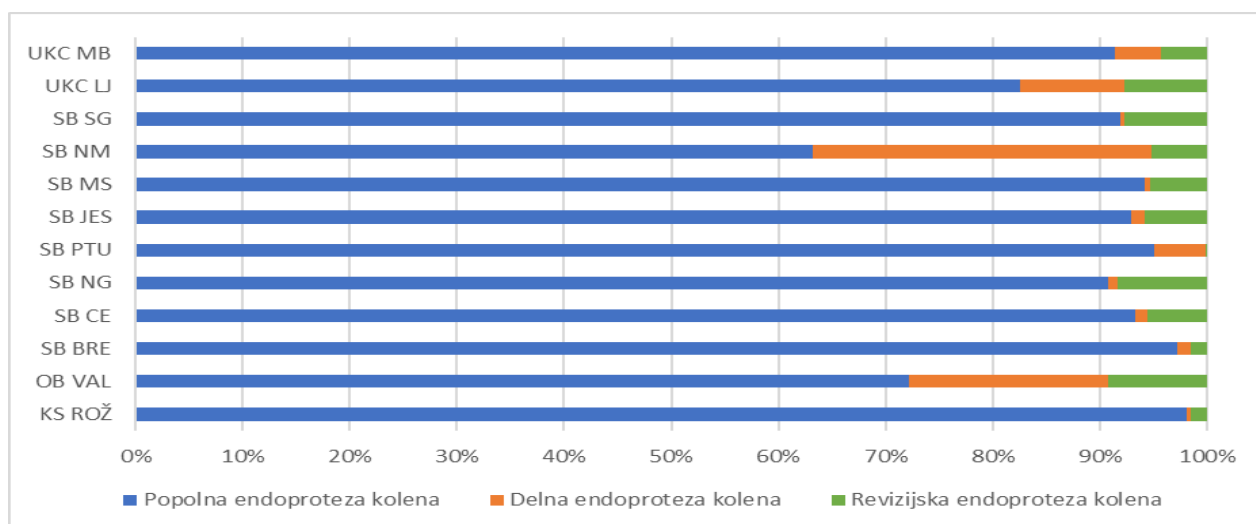
Grafikon 4.2: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz bolnišničnih obravnav s primarnimi endoprotezami kolena za Slovenijo v obdobju 2019 – 2023

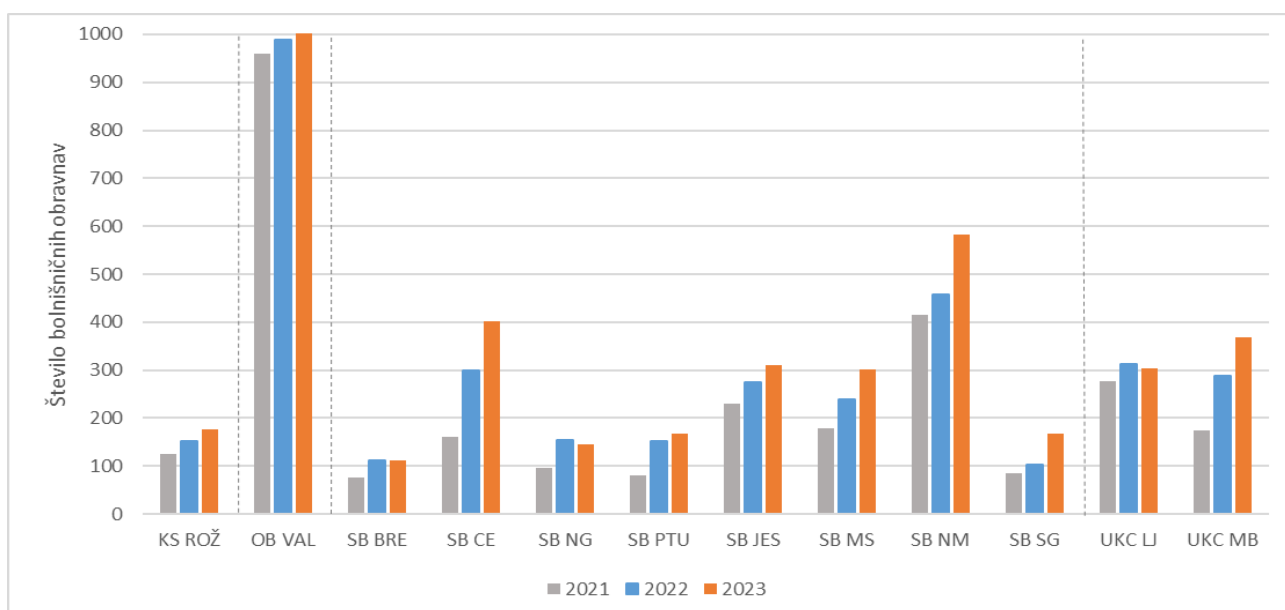
Grafikon 4.3: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz bolnišničnih obravnav z revizijskimi endoprotezami kolena za Slovenijo v obdobju 2019 – 2023

Grafikon 4.4: Število bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolena po izvajalcih za obdobje 2019-2023

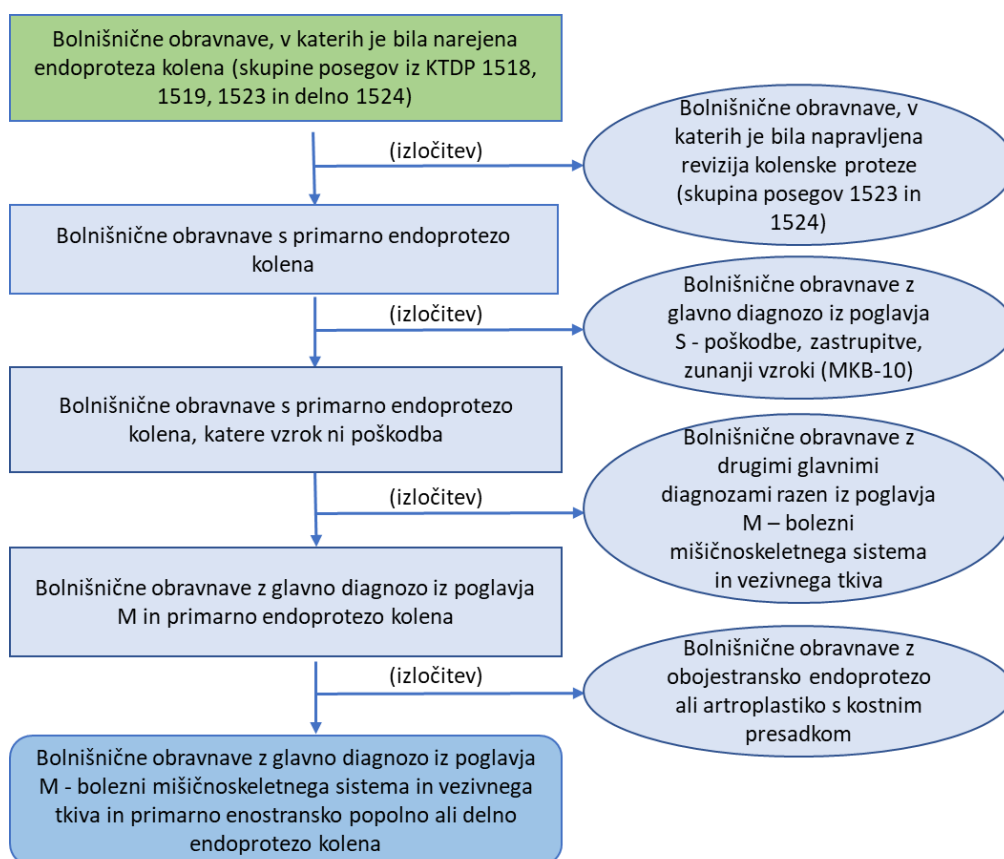

Grafikon 4.5: Deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolena po izvajalcih v letih od 2019 do 2023

Grafikon 4.6: Število bolnišničnih obravnav z endoprotezami kolena po izvajalcih v letu 2021, 2022 in 2023

Po pregledu podatkov po izvajalcih smo se odločili, da podrobneje prikažemo kazalnike kakovosti bolnišničnih obravnav za načrtovane primarne endoproteze kolena, ki jih opredeljujeta glavna diagnoza bolnišničnih obravnav iz poglavja M – bolezni mišično-skeletnega in vezivnega tkiva po klasifikaciji MKB-10 (verziji 6 in 11) in posegoma 49517-00 Delna kolenska artroplastika in 49518-00 Enostranska popolna kolenska artroplastika po klasifikaciji terapevtskih in diagnostičnih postopkov KTDP (verziji 6 in 11). Gre za primarne endoproteze kolena, ki jih opravljajo vsi izvajalci, ki imajo z ZZZS sklenjeno pogodbo za izvajanje tovrstnih operativnih posegov. Izbor področja je podrobneje prikazan v diagramu poteka na sliki 4.1.

Slika 4.1: Diagram poteka izbora bolnišničnih obravnav za prikaz kazalnikov kakovosti načrtovanih primarnih endoprotez kolena

4.2 NAČRTOVANE PRIMARNE ENDOPROTEZE KOLENA

4.2.1 Vključitveni pogoji

Vključitveni pogoji za izbor skupine bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane endoproteze kolena so:

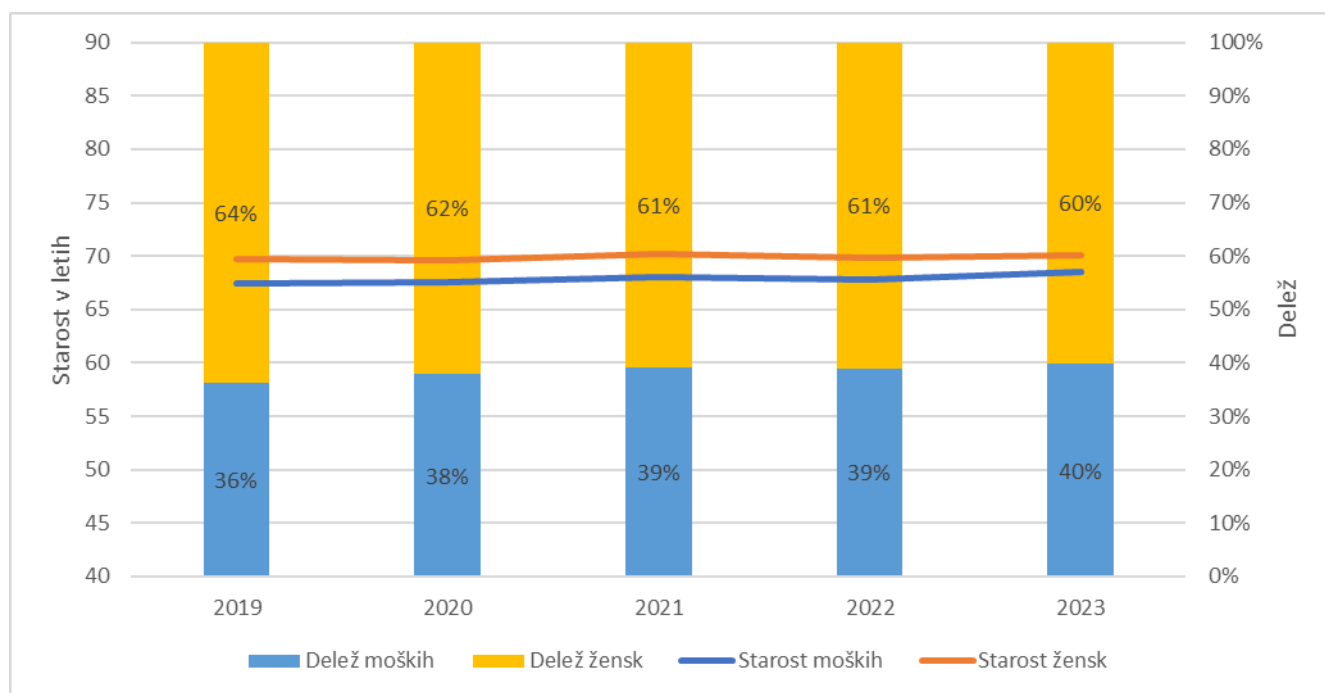
- Glavna diagnoza iz MKB-10 (verziji 6 in 11): poglavje M - Bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva
- Posegi iz KTDP-10 (verziji 6 in 11): 49517-00 Delna kolenska artroplastika in 49518-00 Enostranska popolna kolenska artroplastika

4.2.2 Stopnja hospitalizacije

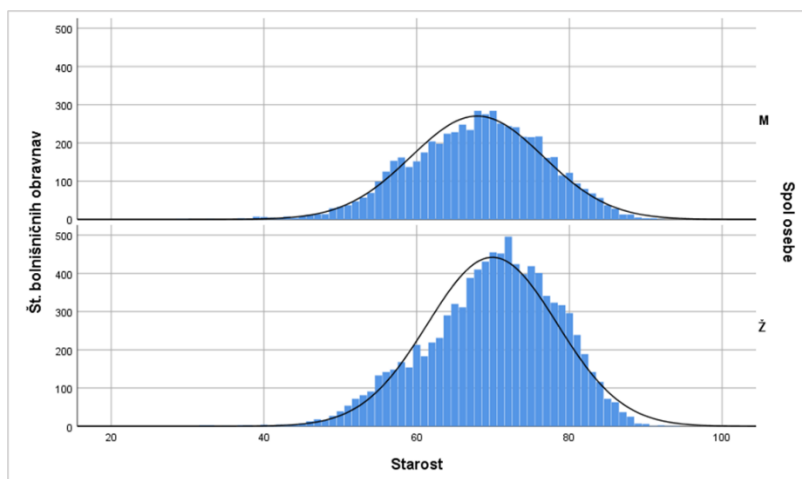
Povprečna stopnja hospitalizacije na 1000 prebivalcev je bila za načrtovane primarne endoproteze kolena v obdobju 2019-2023 1,45. V letu 2023 je znašala 1,51 hospitalizacij na 1000 prebivalcev in se je glede na leto 2019 povečala za 20,8 % (iz 1,51 na 1,82 hospitalizacij na 1.000 prebivalcev), glede na leto 2022 pa za 17,8 % (iz 1,55 na 1,82 hospitalizacij na 1.000 prebivalcev).

4.2.3 Demografski podatki

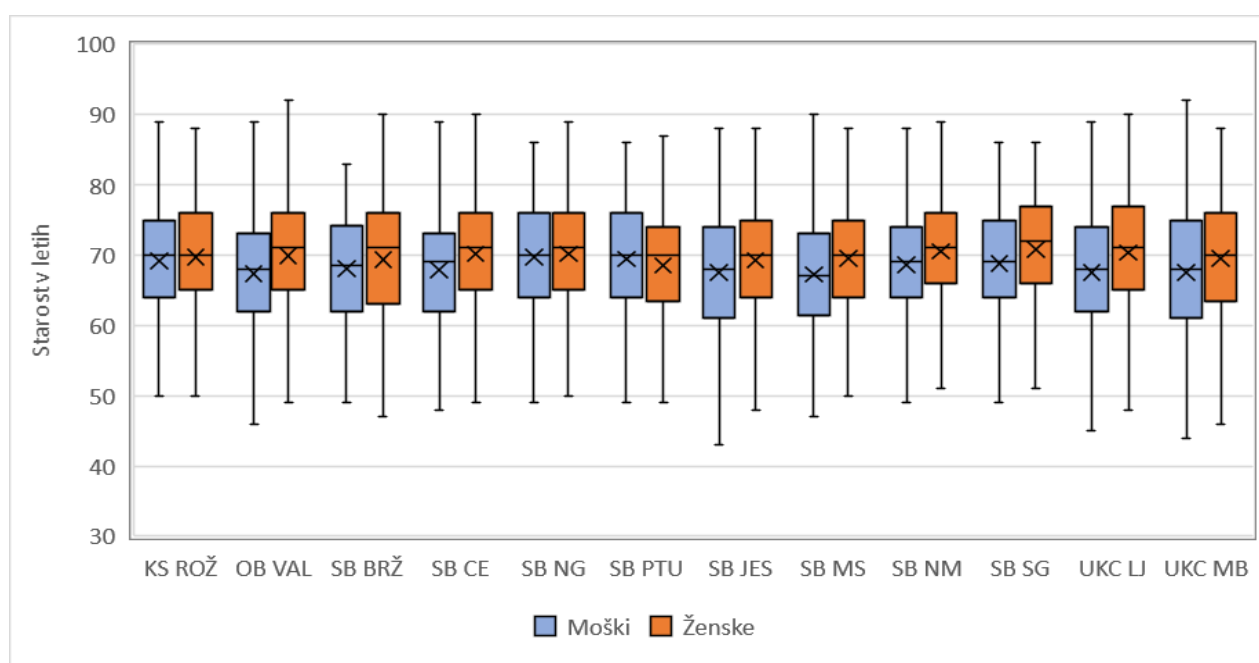
Povprečna starost oseb, obravnavanih zaradi načrtovanih primarnih endoprotez kolena, se v vseh opazovanih letih praktično ne spreminja, pri ženskah je nekoliko višja kot pri moških. Operiranih je bilo več žensk kot moških.

Grafikon 4.7: Povprečna starost (v letih) in delež (v odstotkih) moških ter žensk obravnavanih zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v Sloveniji v letih od 2019 do 2023

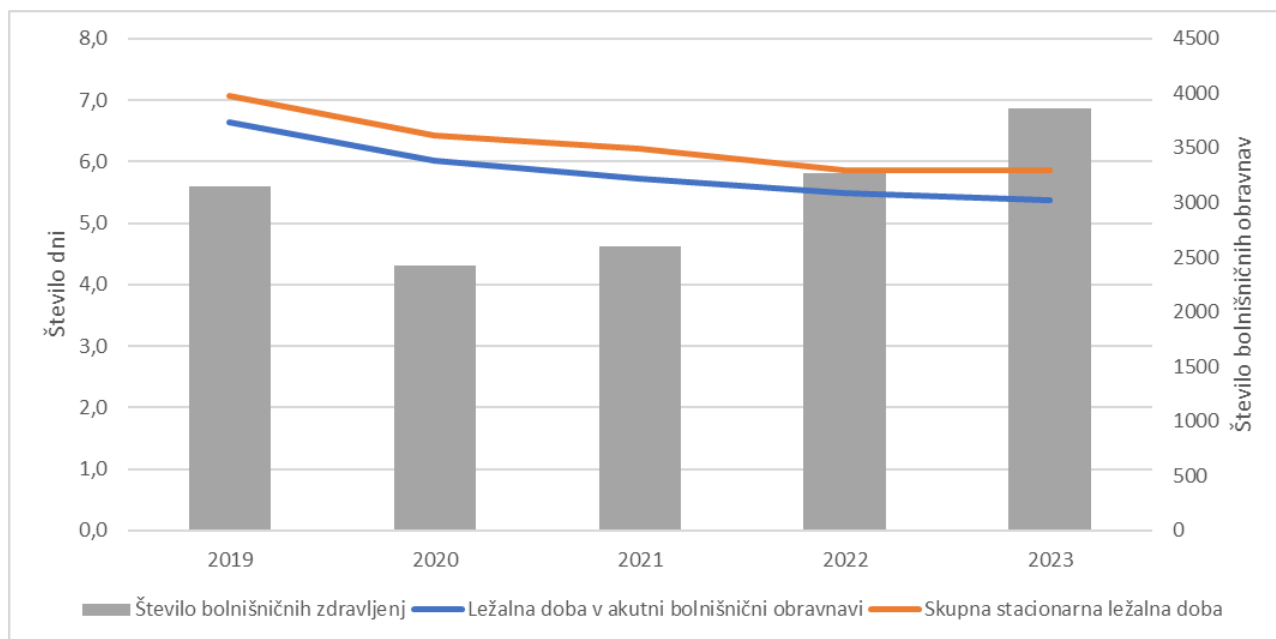
Grafikon 4.8: Število bolnišničnih obravnav po spolu in starosti pacientov obravnavanih zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v Sloveniji skupaj v letih od 2019 do 2023

Grafikon 4.9: Starost oseb (v letih) obravnavanih zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023

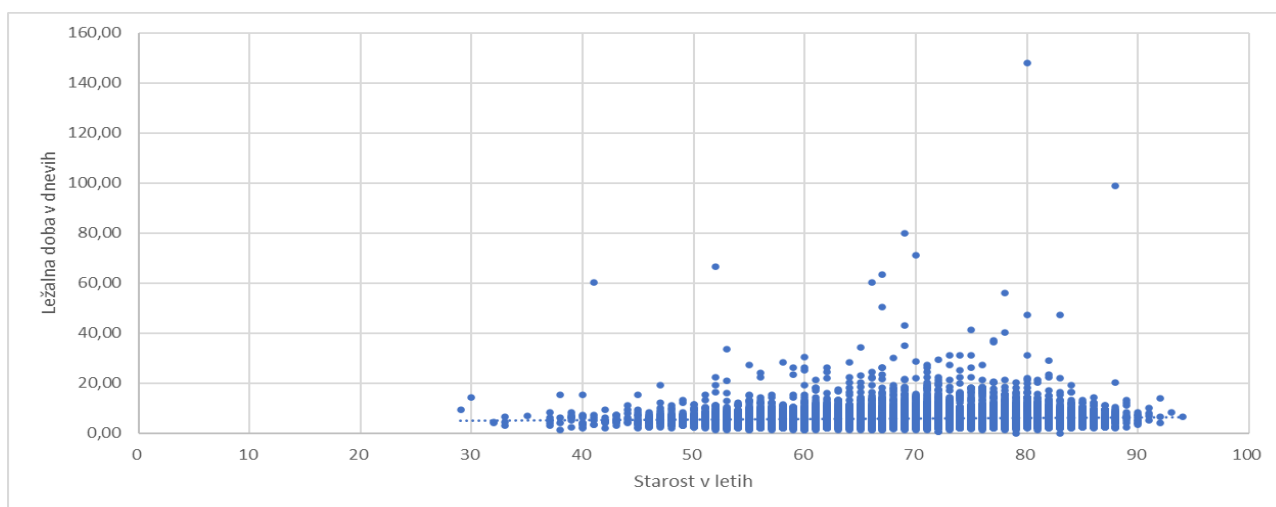
4.2.4 KK BOL 1 - ležalna doba

Obe spremljani ležalni dobi sta se od leta 2019 do 2023 skrajšali, ležalna doba v ABO iz 6,6 na 5,4 dni in skupna stacionarna ležalna doba iz 7,1 na 5,9 dni.

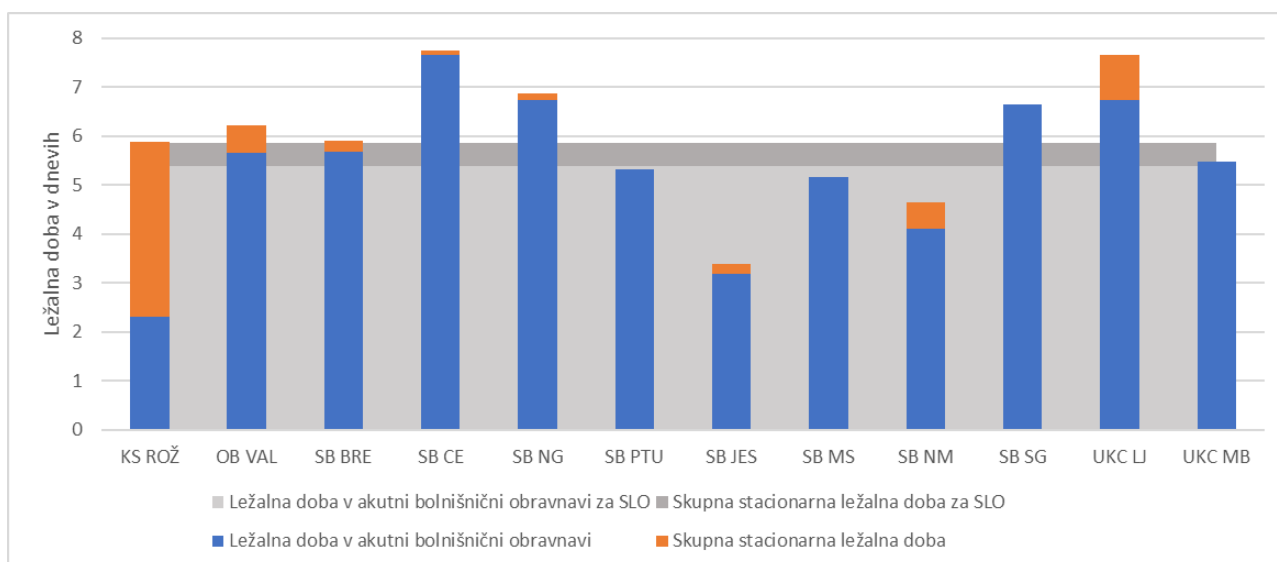

Grafikon 4.10: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi in skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) ter število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v Sloveniji v letih od 2019 do 2023

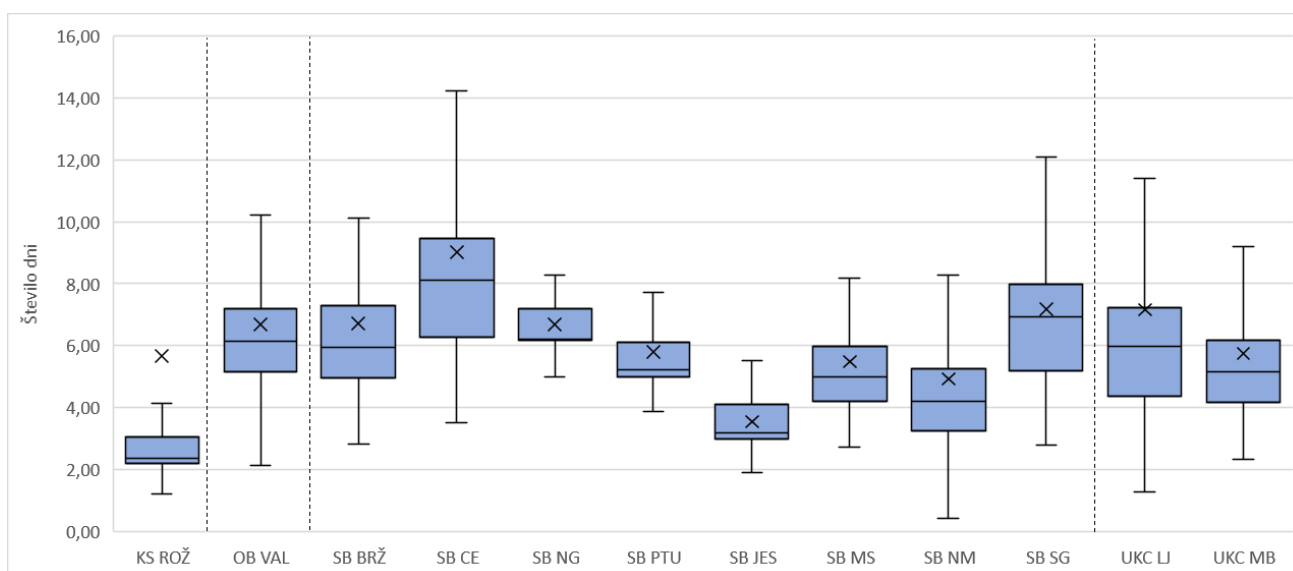
Dolžina ležalne dobe v dnevih v ABO pri osebah obravnavanih zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena ni povezana s starostjo (Pearsonov korelacijski koeficient $r = 0,06$, grafikon 4.11).

Grafikon 4.11: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena glede na starost oseb v Sloveniji v letih od 2019 do 2023

Grafikon 4.12: Ležalna doba (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi in skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena za Slovenijo ter izvajalce v letu 2023

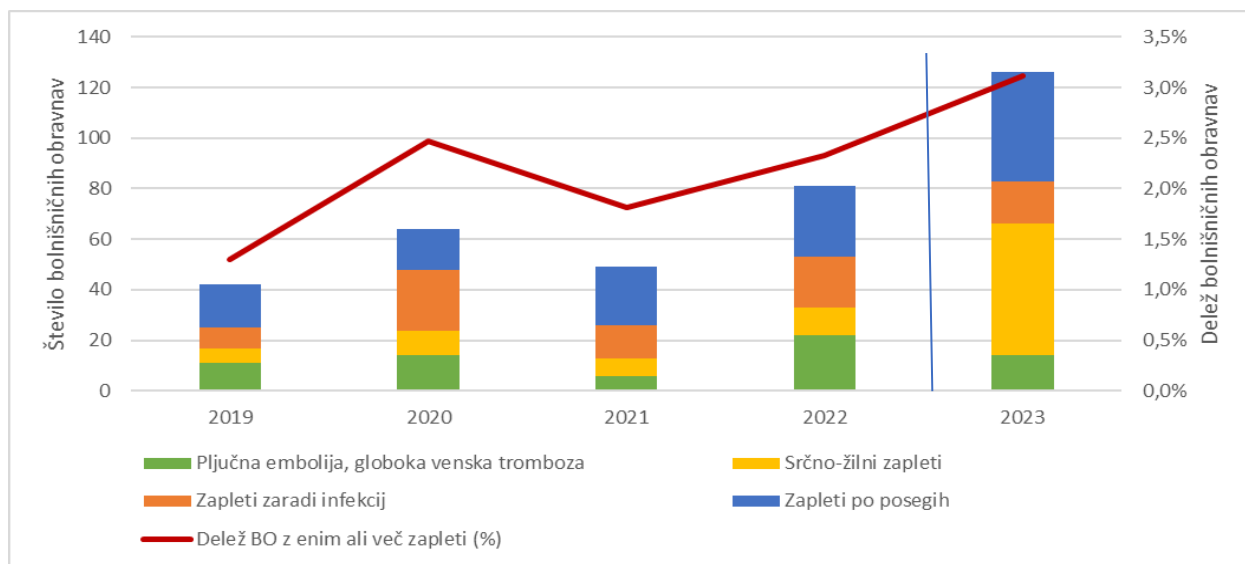

Grafikon 4.13: Skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih) v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023

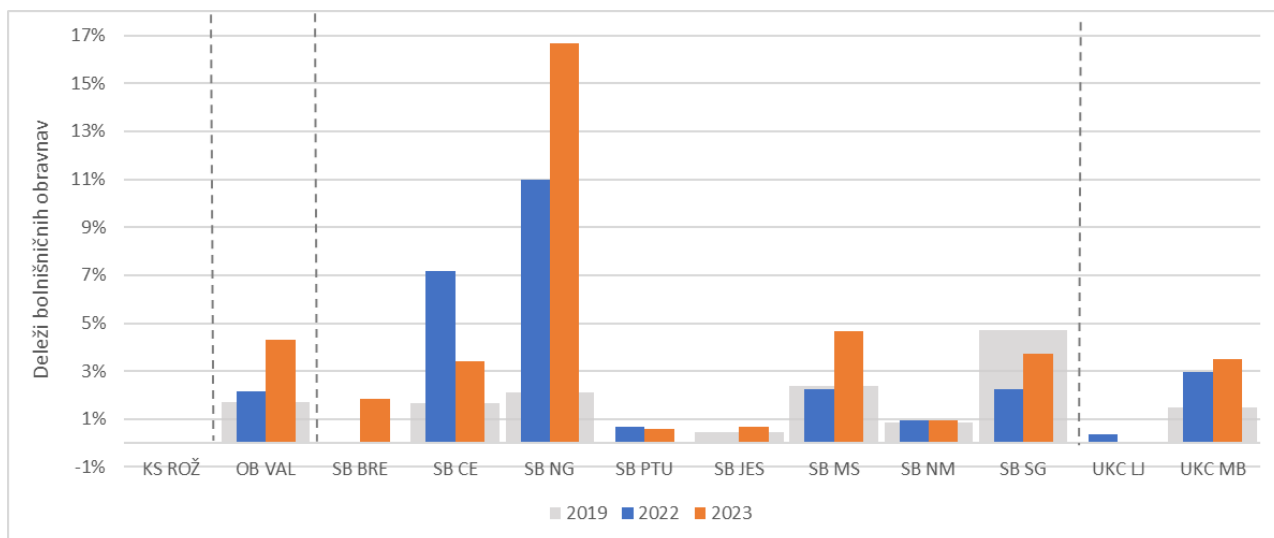
4.2.5 KK BOL 2 - zapleti po operativnem posegu

Iz grafikonov 4.14 do 4.15 je razvidno gibanje deležev bolnišničnih obravnav z načrtovano primarno endoprotezo kolena, v katerih so imele osebe enega ali več zapletov.

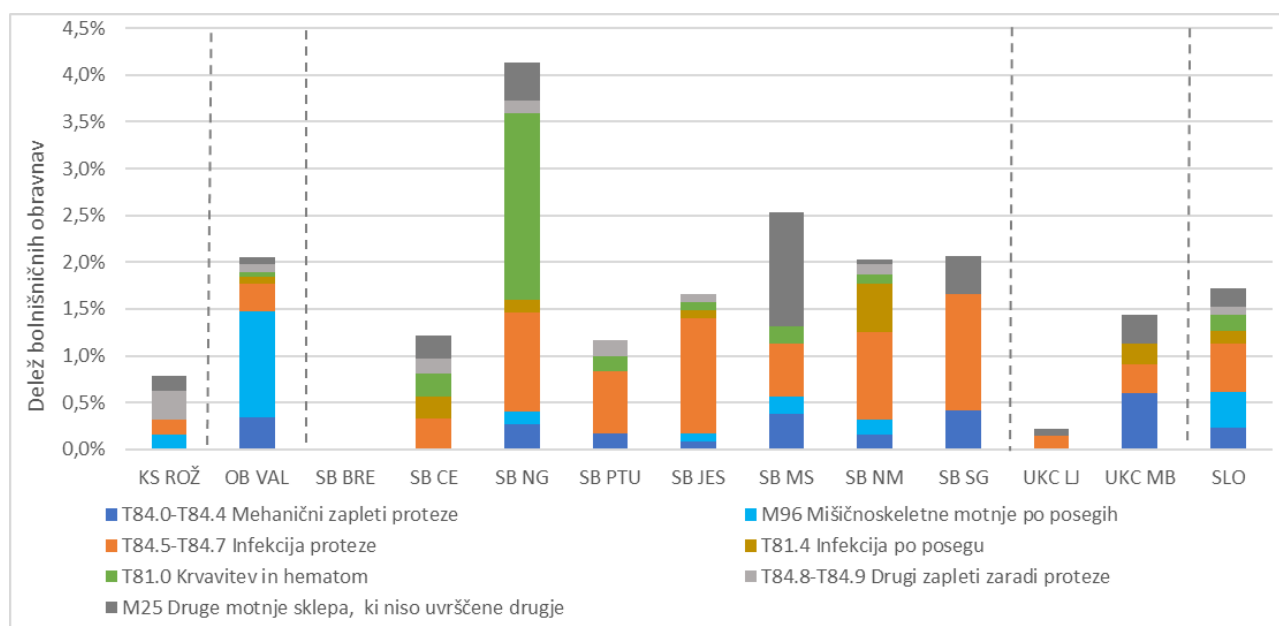
Kot je že zapisano v uvodu in pri endoprotezah kolka, je v letu 2023 zaradi uveljavitve nove MKB 10 - verzija 11 prišlo do drugačnega zajema podatkov diagnoz, ki opredeljujejo zaplete. Zaradi navedenega je število zapletov, predvsem zaradi srčno-žilnih zapletov poraslo, dodana je bila paroksizmalna preddvorna fibrilacija I48.0. Spremembe med specifičnimi zapleti so razvidne iz tabele 1.2.

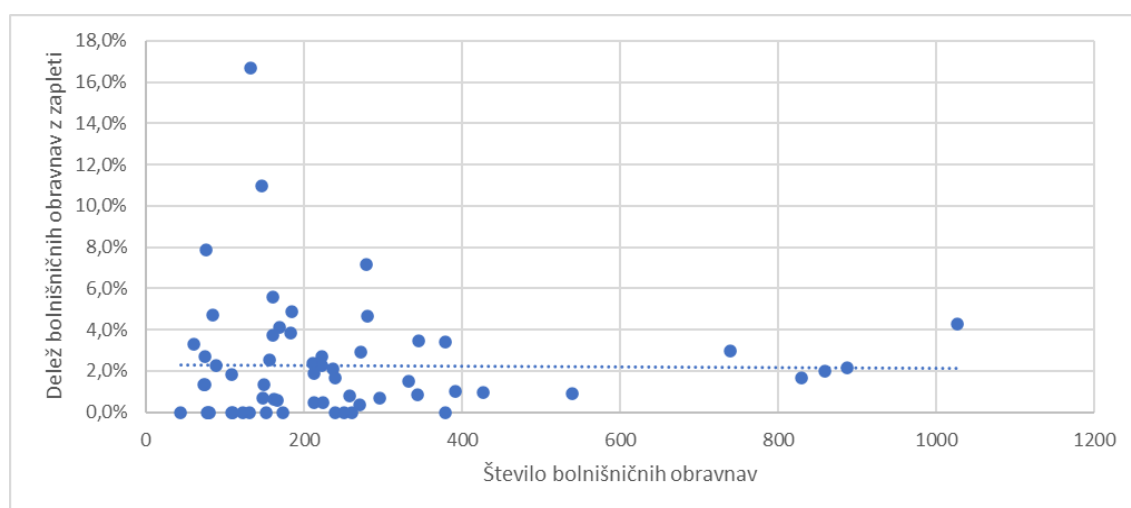
Grafikon 4.14: Število bolnišničnih obravnav z najpogostejšimi zapleti in delež (v odstotkih) bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena z enim ali več zapleti v Sloveniji v letih od 2019 do 2023

Grafikon 4.15: Delež (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z načrtovano primarno endoprotezo kolena z enim ali več zapleti po izvajalcih v letih 2019, 2022 in 2023

Grafikon 4.16: Deleži bolnišničnih obravnav z načrtovano primarno endoprotezo kolena s specifičnimi zapleti v času bolnišnične obravnave in v 90 dneh po odpustu v Sloveniji in po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023

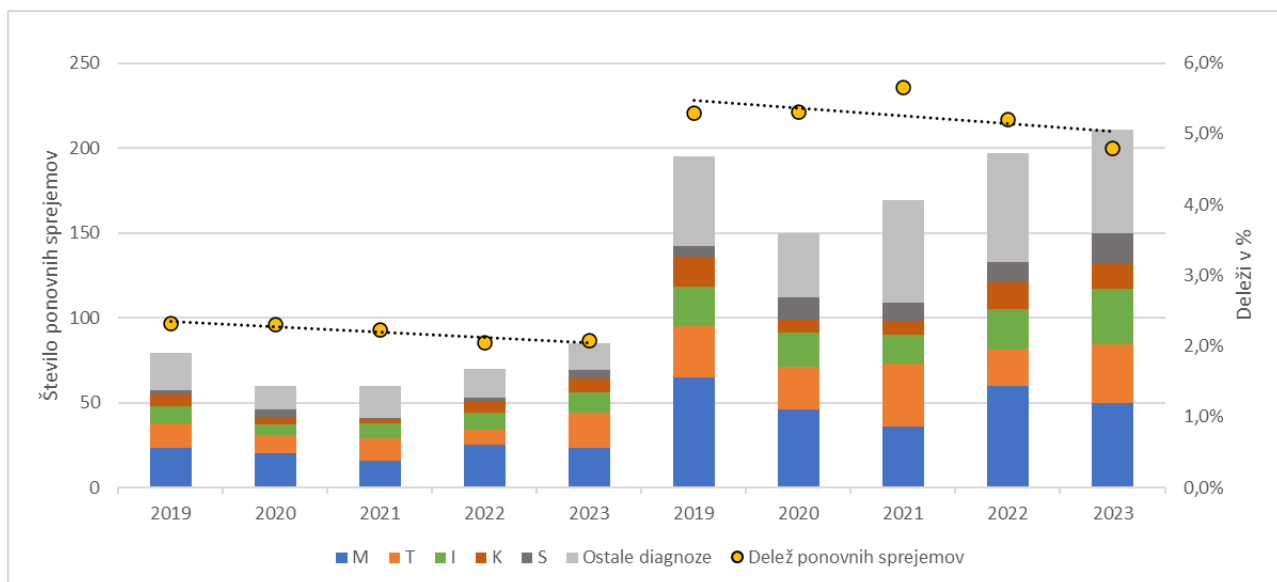

Grafikon 4.17: Deleži bolnišničnih obravnav z zapleti glede na število bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena za obdobje 2019 – 2023

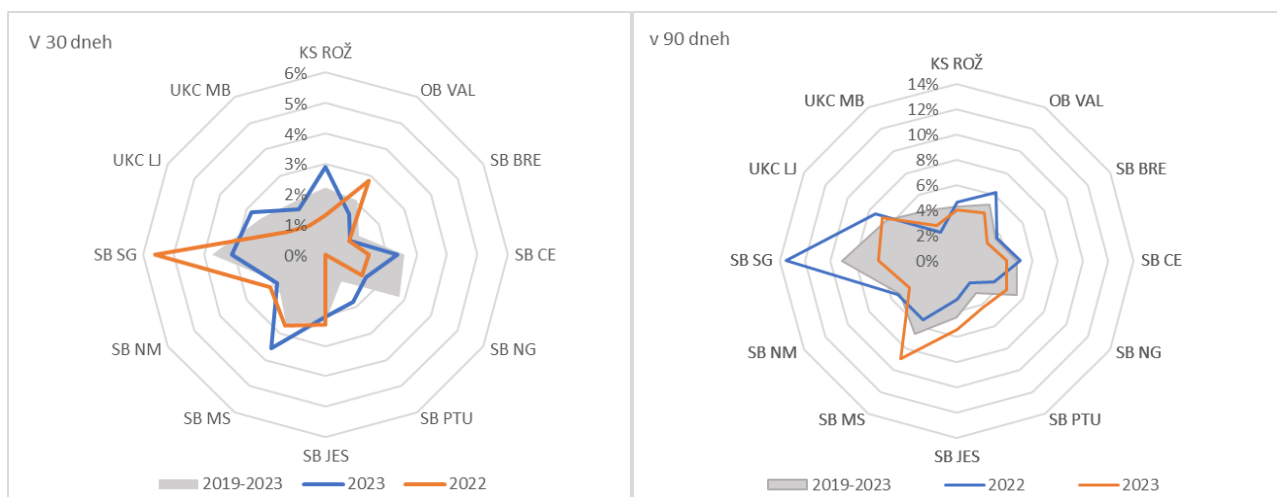
Deleži bolnišničnih obravnav z zapleti niso povezani s številom bolnišničnih obravnav zaradi primarne endoproteze kolena (grafikon 4.17; Pearsonov korelacijski koeficient $r = 0,01$).

4.2.6 KK BOL 3 - ponovni sprejemi v 30 in 90 dneh po odpustu

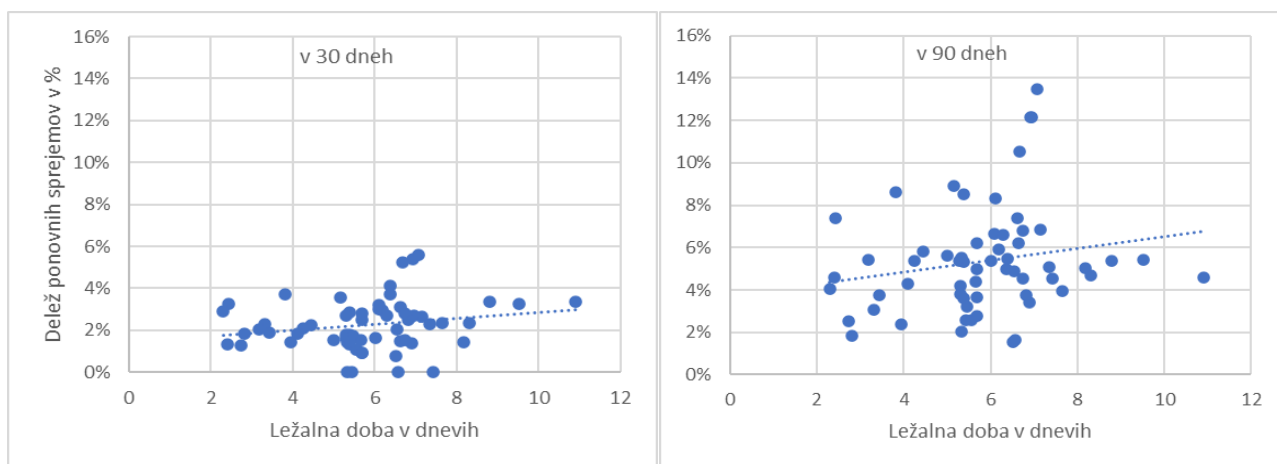
Najpogostejši razlogi za ponovni sprejem v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena so bolezni mišično-skeletnega in vezivnega sistema, zapleti po posegih, ki spadajo med diagnoze iz poglavja T in bolezni obtočil. Prikazani so v grafikonu 4.18, skupaj z deležem ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu. V grafikonu 4.19 so prikazani deleži ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu po izvajalcih za posamezna leta. Podrobnejši podatki so v tabeli 4.1.

Grafikon 4.18: Število ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po glavnih diagnozah in njihovi skupni deleži za Slovenijo v letih od 2019 do 2023

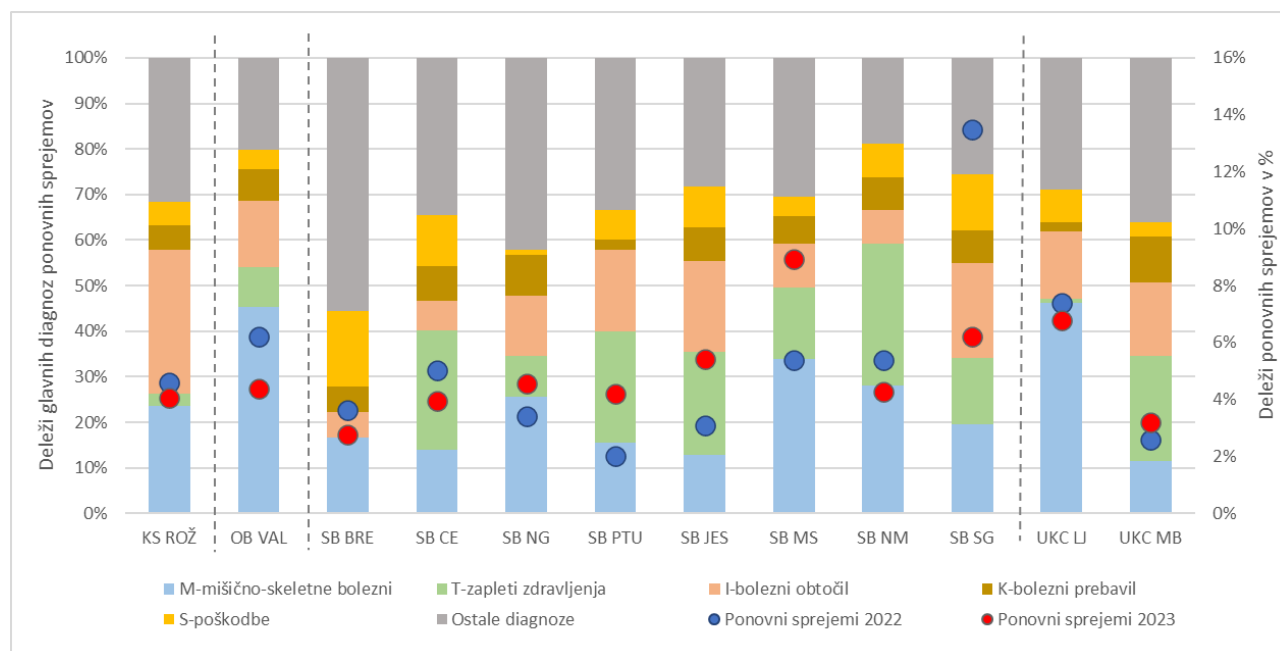
Grafikon 4.19: Deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih v letih od 2019-2023, 2022 in 2023

Grafikon 4.20: Deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu glede na ležalno dobo (v dnevih) v akutni bolnišnični obravnavi zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v obdobju 2019 - 2023

Med deleži ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu in ležalno dobo v ABO zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena je povezanost nizka (grafikon 4.20: v 30 dneh; Pearsonov korelacijski koeficient $r = 0,20$ in v 90 dneh; Pearsonov korelacijski koeficient $r = 0,19$).

Ležalna doba v ABO je v povprečju višja pri osebah, ki so imele tudi ponovni sprejem v 90 dneh v obdobju 2019 - 2023. V povprečju se ležalna doba statistično razlikuje med osebami, ki so imele ponovni sprejem in tistimi, ki ga niso imele ($p=0,000$).

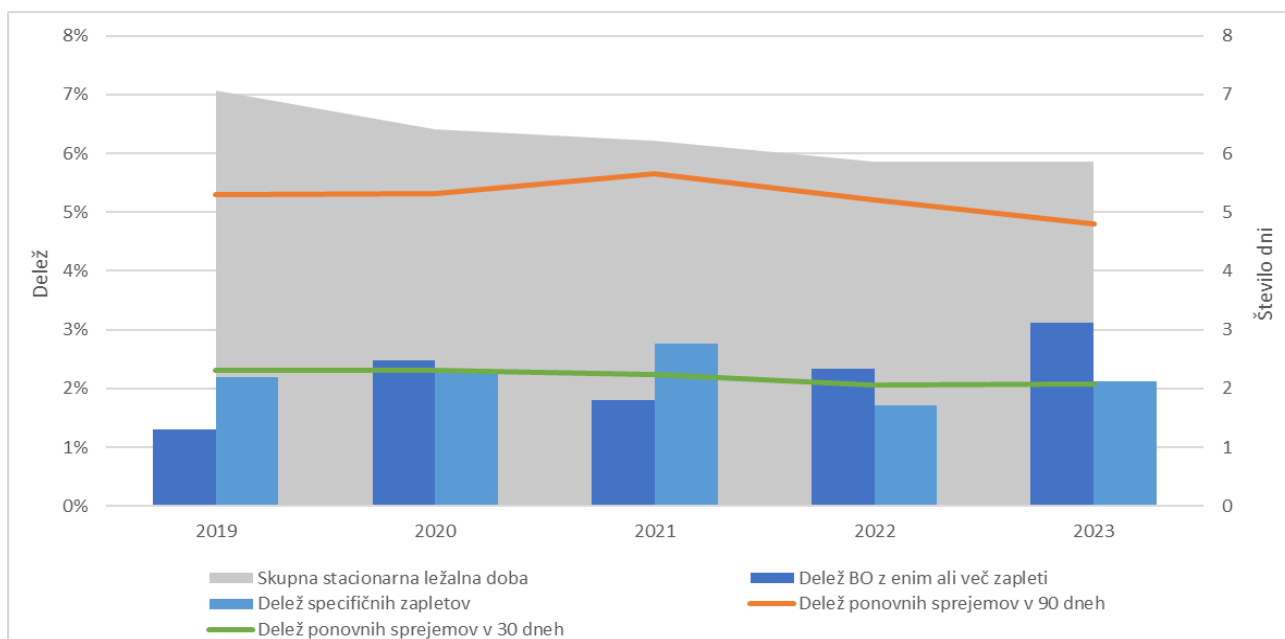
Grafikon 4.21: Deleži (v odstotkih) glavnih diagnoz ponovnih sprejemov med vsemi ponovnimi sprejemi v 90 dneh po odpustu v obdobju 2019-2023 in deleži (v odstotkih) ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu od vseh odpustov zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena v letih 2022 in 2023 po izvajalcih

4.2.7 KK BOL 4 – stopnja umrljivosti na 1000 bolnišničnih obravnav

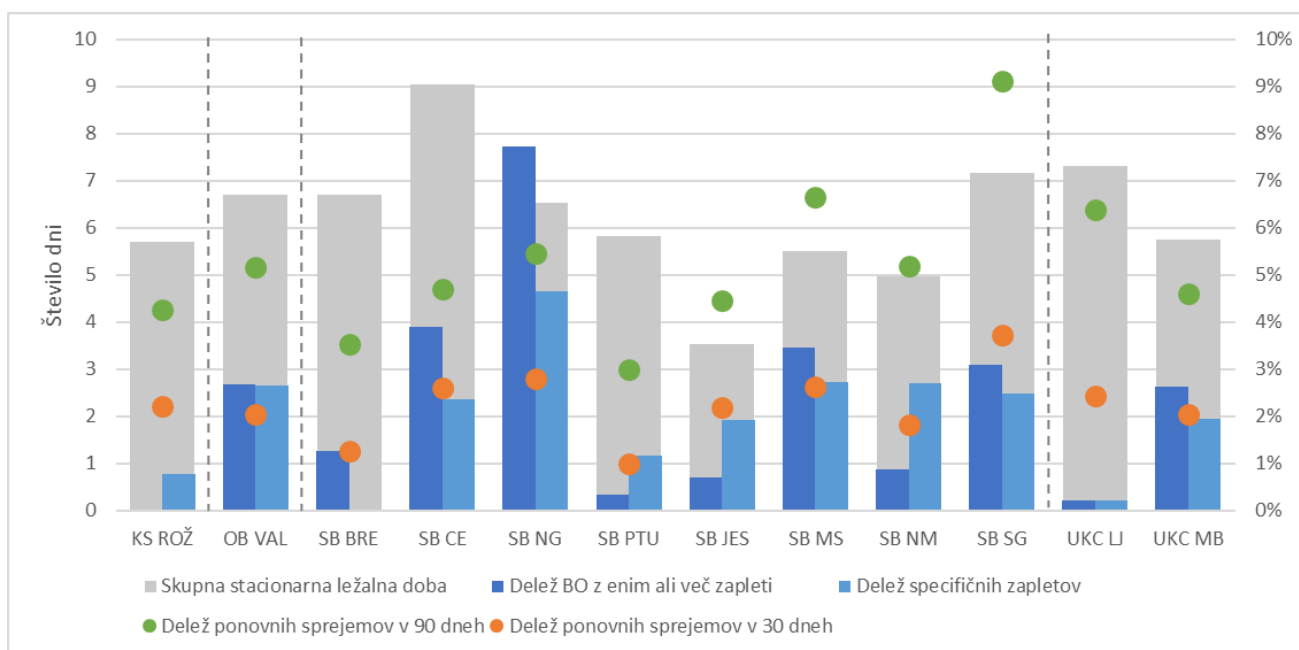
V letih od 2019 do 2023 je med bivanjem v bolnišnici zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena umrlo 5 oseb, v 90 dneh po odpustu iz bolnišnične pa 27 oseb. Stopnja umrljivosti, skupaj med bivanjem v bolnišnici in v 90 dneh po odpustu iz bolnišnice, na 1000 bolnišničnih obravnav zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena je 2,09.

4.2.8 Primerjava izbranih parametrov

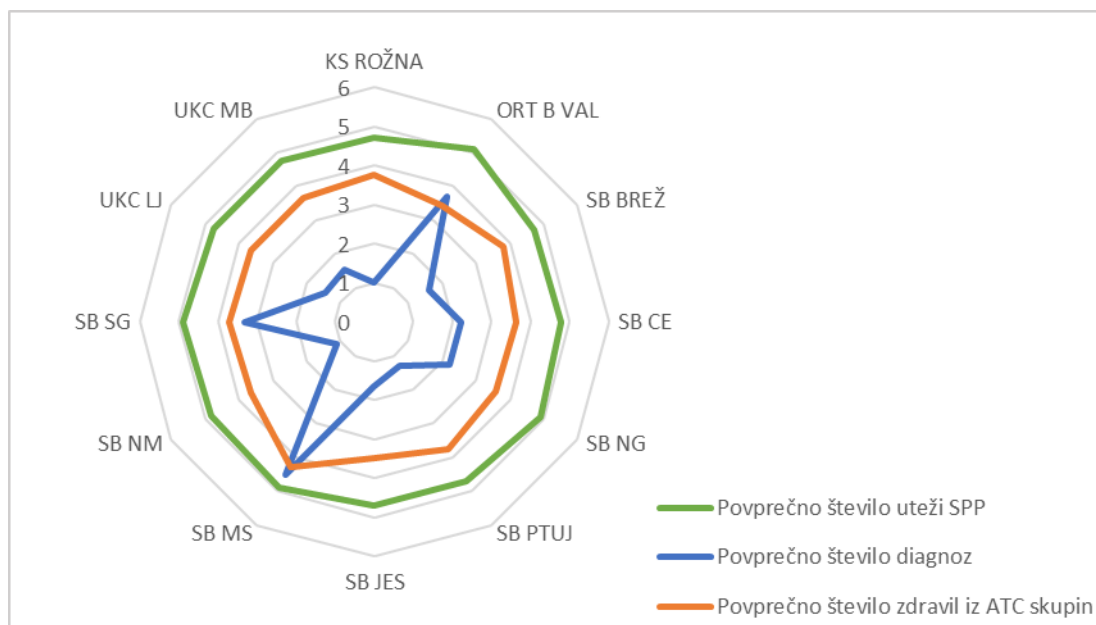
V grafikonu 4.22 so skupaj prikazani podatki o treh kazalnikih kakovosti za bolnišnične obravnave zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po letih za Slovenijo, v grafikonu 4.23 pa za celotno opazovano obdobje skupaj po izvajalcih. Skupaj so prikazani parametri za ležalno dobo, delež bolnišničnih obravnav z zapleti v času bolnišnične obravnave, delež specifičnih zapletov po operativnem posegu med bolnišnično obravnavo in v 90 dneh po odpustu ter delež ponovnih sprejemov v 30 in 90 dneh po odpustu. V grafikonu 4.24 so prikazani podatki o povprečnem številu uteži SPP, diagnoz v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena in zdravil iz ATC skupin ali podskupin, v katerih se nahajajo zdravila za zdravljenje kroničnih bolezni pacientov (zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni, kronične bolezni krvi in krvotvornih organov, bolezni srca in ožilja, obstruktivne pljučne bolezni, endokrinološke bolezni, zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje).

Grafikon 4.22: Skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih), deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z zapleti, specifični zapleti med bolnišnično obravnavo in v 90 dneh po odpustu ter ponovnih sprejemov v 30 ter 90 dneh po odpustu za načrtovane primarne endoproteze kolena za Slovenijo v letih 2019 do 2023

Grafikon 4.23: Skupna stacionarna ležalna doba (v dnevih), deleži (v odstotkih) bolnišničnih obravnav z zapleti, specifični zapleti med bolnišnično obravnavo in v 90 dneh po odpustu ter ponovnih sprejemov v 30 ter 90 dneh po odpustu za načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih za obdobje 2019 – 2023

Grafikon 4.24: Povprečno število uteži SPP, diagnoz in zdravil za kronične bolezni iz ATC skupin v bolnišničnih obravnavah zaradi načrtovane primarne endoproteze kolena po izvajalcih za obdobje 2019 - 2023

Tabela 4.1: Demografski podatki in kazalniki kakovosti za načrtovane primarne endoproteze kolena za Slovenijo in izvajalce v obdobju od 2019 do 2023

		KS ROŽ	OB VAL	SB BRE	SB CE	SB NG	SB PTU	SB JES	SB MS	SB NM	SB SG	UKC LJ	UKC MB	SLO
2019	BO - bolnišnične obravnave (število)	108	829	44	239	236	131	212	211	344	85	379	332	3150
	Povprečna starost pacientov (leta)	69,7	67,8	71,4	68,2	69,6	70,0	69,8	67,7	69,4	68,2	70,6	68,2	68,9
	Odstotek moških (%)	31%	40%	30%	38%	36%	34%	33%	30%	34%	36%	34%	40%	36%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,8	7,3	7,4	10,9	6,2	6,5	4,0	5,4	5,3	8,3	7,2	6,1	6,6
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	6,82	7,93	8,37	11,48	6,18	6,85	3,96	5,72	5,52	8,31	7,37	6,10	7,06
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,42%	0,00%	0,00%	0,00%	0,47%	0,00%	0,00%	0,26%	0,30%	0,13%
	BO z enim ali več zapleti (število)	0	16	0	4	8	0	3	5	2	4	0	6	48
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	0,00%	1,93%	0,00%	1,67%	3,39%	0,00%	1,42%	2,37%	0,58%	4,71%	0,00%	1,81%	1,5%
	Delež specifičnih zapletov (%)	0,00%	1,57%	0,00%	0,42%	1,69%	0,76%	0,47%	3,32%	2,91%	1,18%	0,79%	1,81%	1,8%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	1,85%	2,29%	0,00%	3,35%	2,97%	0,76%	1,42%	2,84%	1,45%	2,35%	2,64%	3,02%	2,3%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	1,85%	5,07%	4,55%	4,60%	5,93%	1,53%	2,36%	8,53%	5,52%	4,71%	6,86%	6,65%	5,30%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2020	BO - bolnišnične obravnave (število)	79	740	61	184	161	80	162	183	224	74	258	222	2428
	Povprečna starost pacientov (leta)	68,8	68,3	68,6	67,9	69,7	68,7	69,6	68,5	69,0	68,4	70,1	69,2	68,8
	Odstotek moških (%)	32%	43%	30%	34%	40%	33%	33%	40%	38%	49%	31%	38%	38%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,7	6,5	6,6	9,5	6,4	5,7	3,8	5,3	4,5	7,0	6,3	5,4	6,0
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	7,23	6,92	7,88	9,85	6,37	6,23	3,81	5,31	4,66	7,10	6,67	5,37	6,42
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,14%	0,00%	0,54%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,34%	0,00%	0,39%	1,35%	0,37%
	BO z enim ali več zapleti (število)	0	24	2	9	8	1	1	8	1	1	2	7	64
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	0,00%	3,24%	3,28%	4,89%	4,97%	1,25%	0,62%	4,37%	0,45%	1,35%	0,78%	3,15%	2,6%
	Delež specifičnih zapletov (%)	1,26%	1,75%	0,00%	1,63%	3,10%	2,50%	3,08%	1,63%	1,33%	1,35%	0,00%	0,45%	1,8%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	1,27%	2,03%	0,00%	3,26%	3,73%	2,50%	3,70%	1,64%	2,23%	2,70%	2,71%	1,35%	2,3%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	2,53%	4,86%	1,64%	5,43%	4,97%	5,00%	8,64%	3,83%	5,80%	12,16%	6,59%	3,60%	5,31%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,45%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%
2021	BO - bolnišnične obravnave (število)	122	859	73	149	76	77	213	169	391	74	239	156	2598
	Povprečna starost pacientov (leta)	70,6	68,9	68,3	70,0	71,6	69,7	69,6	68,6	69,4	70,2	70,5	68,3	69,4

		KS ROŽ	OB VAL	SB BRE	SB CE	SB NG	SB PTU	SB JES	SB MS	SB NM	SB SG	UKC LJ	UKC MB	SLO
	Odstotek moških (%)	42%	43%	29%	30%	50%	42%	44%	40%	35%	42%	33%	35%	39%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,4	6,0	6,4	8,8	6,7	5,4	3,4	5,4	5,0	6,9	6,8	6,1	5,7
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	5,60	6,39	6,98	8,80	6,68	5,50	3,43	5,44	5,54	6,92	8,10	6,11	6,21
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,32%	0,00%	0,00%	0,00%	0,26%	1,35%	0,42%	0,00%	0,15%
	BO z enim ali več zapleti (število)	0	21	1	2	5	0	6	7	4	2	0	4	52
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	0,00%	2,44%	1,37%	1,34%	6,58%	0,00%	2,82%	4,14%	1,02%	2,70%	0,00%	2,56%	2,0%
	Delež specifičnih zapletov (%)	0,82%	1,51%	0,00%	0,67%	5,26%	0,00%	1,88%	1,78%	2,30%	5,41%	0,00%	2,56%	2,2%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	3,28%	1,63%	4,11%	3,36%	5,26%	0,00%	1,88%	1,78%	1,54%	5,41%	2,51%	3,21%	2,2%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	7,38%	5,36%	5,48%	5,37%	10,53%	2,60%	3,76%	5,33%	5,64%	12,16%	3,77%	8,33%	5,66%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2022	BO - bolnišnične obravnave (število)	152	887	110	279	146	148	260	223	427	89	270	272	3263
	Povprečna starost pacientov (leta)	71,1	68,5	67,9	68,4	70,8	70,0	69,5	69,2	68,6	67,5	69,3	69,6	69,0
	Odstotek moških (%)	34%	43%	27%	35%	43%	33%	39%	37%	39%	40%	42%	37%	39%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,4	5,7	5,7	8,2	6,9	5,3	3,3	5,3	4,3	7,1	6,6	5,6	5,5
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	4,02	6,25	5,99	8,31	6,94	5,45	3,32	5,92	4,54	7,33	6,79	5,76	5,86
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,34%	0,00%	0,36%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,37%	0,37%	0,18%
	BO z enim ali več zapleti (število)	0	20	0	20	16	1	0	5	4	2	2	8	78
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	0,00%	2,25%	0,00%	7,17%	10,96%	0,68%	0,00%	2,24%	0,94%	2,25%	0,74%	2,94%	2,4%
	Delež specifičnih zapletov (%)	0,00%	1,35%	0,00%	0,36%	5,48%	0,68%	1,15%	1,35%	0,70%	1,12%	0,00%	0,37%	1,4%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	1,32%	2,82%	0,91%	1,43%	1,37%	0,00%	2,31%	2,69%	2,11%	5,62%	1,48%	1,10%	2,1%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	4,61%	6,20%	3,64%	5,02%	3,42%	2,03%	3,08%	5,38%	5,39%	13,48%	7,41%	2,57%	5,21%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,00%	0,23%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,06%
2023	BO - bolnišnične obravnave (število)	173	1027	108	379	132	166	296	280	539	161	250	345	3856
	Povprečna starost pacientov (leta)	71,1	69,2	68,0	69,7	71,6	70,3	68,8	69,4	69,1	69,8	69,9	69,5	69,5
	Odstotek moških (%)	32%	44%	31%	40%	40%	45%	39%	38%	38%	43%	37%	39%	40%
	Ležalna doba v akutni bolnišnični obravnavi (dnevi)	2,3	5,7	5,7	7,6	6,7	5,3	3,2	5,2	4,1	6,6	6,7	5,5	5,4
	Skupna stacionarna ležalna doba (dnevi)	5,87	6,21	5,90	7,74	6,86	5,31	3,38	5,15	4,65	6,64	7,66	5,47	5,85

		KS ROŽ	OB VAL	SB BRE	SB CE	SB NG	SB PTU	SB JES	SB MS	SB NM	SB SG	UKC LJ	UKC MB	SLO
	Delež umrlih med BO in v 90 dneh po odpustu (%)	0,58%	0,10%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,34%	0,36%	0,56%	0,00%	0,40%	0,29%	0,23%
	BO z enim ali več zapleti (število)	0	44	2	13	22	1	2	13	5	6	0	12	120
	Delež BO z enim ali več zapleti (%)	0,00%	4,28%	1,85%	3,43%	16,67%	0,60%	0,68%	4,64%	0,93%	3,73%	0,00%	3,48%	3,1%
	Delež specifičnih zapletov (%)	0,58%	3,31%	0,00%	2,90%	2,27%	0,60%	1,69%	2,50%	1,67%	1,86%	0,00%	2,32%	2,1%
	Delež ponovnih sprejemov v 30 dneh po odpustu (%)	2,89%	1,56%	0,93%	2,37%	1,52%	1,81%	2,03%	3,57%	1,86%	3,11%	2,80%	1,74%	2,1%
	Delež ponovnih sprejemov v 90 dneh po odpustu (%)	4,05%	4,38%	2,78%	3,96%	4,55%	4,22%	5,42%	8,93%	4,28%	6,21%	6,80%	3,19%	4,80%
	Delež umrlih v 30 dneh po odpustu (%)	0,58%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,36%	0,00%	0,00%	0,00%	0,29%	0,08%

5 POVZETEK

Število načrtovanih primarnih popolnih endoprotez kolka se je v Sloveniji iz leta 2019 do 2023 povečalo za 15% (3538 v letu 2019, 4083 v letu 2023), z večjim padcem v letu 2020 in nato postopnim naraščanjem do 2023. V istem obdobju se je postopoma povečevala tudi povprečna starost operiranih pacientov, iz 67,5 (SD 10,2) let v letu 2019 na 68,2 (SD 10,0) let v letu 2023. Skupna ležalna doba se je iz 6,8 (SD 5,9) dni v letu 2019 znižala na 5,8 (SD 8,7) dni v letu 2023. Število zapletov v bolnišnični obravnavi in število ponovnih sprejemov pa se je od leta 2019 do leta 2023 povečalo. Število zapletov je višje tudi zaradi uveljavitve nove verzije MKB 10 (verzije 11) v letu 2023 in s tem drugačnega zajema podatkov diagnoz, ki opredeljujejo zaplete.

Število načrtovanih primarnih endoprotez kolena se je v Sloveniji od leta 2019 do 2023 povečalo za 22% (3150 v letu 2019, 3856 v letu 2023), prav tako s padcem števila operiranih v letu 2020 in nato s postopnim naraščanjem do 2023. Starost se je povišala iz 68,9 (SD 8,5) let v 2019 na 69, 5 (SD 8,4) let 2023. Skupna ležalna doba je padla iz 7,1 (SD 4,8) dni v 2019 na 5,9 (SD 5,7) dni v 2023. Delež zapletov v času bolnišnične obravnave je iz leta 2019 do 2023 porastel (drugačen zajem podatkov v letu 2023 zaradi nove klasifikacije MKB 10, verzija 11), specifičnih zapletov zaradi posega pa v istem obdobju nekoliko padel. Padel je tudi delež ponovnih sprejemov.

Vsi prikazani kazalniki kakovosti so pripravljeni izključno iz podatkov, ki so jih posredovali izvajalci za obračun storitev. Vendar se je treba zavedati, da so kazalniki na osnovi administrativnih podatkov le eni izmed celotne palete kazalnikov, od zelo pomembnih PREMS-ov (Patient Reported Experience Measures) in PROMS-ov (Patient Reported Outcome Measures), o katerih poročajo pacienti, do podatkov/kazalnikov iz registrov in poročanj o dogovorjenih dogodkih, ki jih načrtno zbirajo in poročajo izvajalci. Podatki Registra endoprotetike Slovenije so dostopni na spletni strani: <https://www.res-nars.si/sl>.

Čim večjo primerljivost med izvajalci smo skušali doseči že z izborom bolnišničnih obravnav, kar pomeni, da smo za analizo izbrali bolnišnične obravnave, ki predstavljajo tudi največji delež med vsemi operativnimi posegi in jih opravljajo vsi izvajalci, ki imajo z ZZZS sklenjeno pogodbo za izvajanje tovrstnih operativnih posegov. Za dodatno primerjavo med izvajalci glede ogroženosti operiranih pacientov smo poleg podatkov o starosti dodali še povprečno število diagnoz in uteži na bolnišnično obravnavo ter število skupin zdravil, v katere sodijo zdravila za zdravljenje kroničnih bolezni. Sočasna bolezenska stanja, predvsem kronične bolezni pacienta, vplivajo na potek obravnave in najverjetneje podaljšujejo ležalno dobo in povečujejo število zapletov. Kot kazalnik zahtevnosti primera smo želeli uporabiti tudi oceno ASA, ki je pomemben del anesteziološke dokumentacije, vendar pa v velikem deležu primerov ni posredovana v naboru podatkov za obračun.

Razlike med izvajalci so prisotne tudi zaradi neenakega kodiranja postopkov, posegov in diagnoz. Pričakujemo, da bodo prikazane razlike izvajalce stimulirale k enotnemu kodiranju in da se bo stroka dogovorila o enotnih definicijah določenih zapletov ter bolezenskih stanj.

Podatke o kazalnikih kakovosti objavljamo na odprtih internetnih straneh za izvajalce. Verjamemo, da si bodo izvajalci ogledali podatke in se z njimi primerjali med seboj. Predvsem pa želimo zagotoviti čim višjo kakovost zdravstvenih storitev in čim boljše izide zdravljenja za paciente.

Naslednji izračun kazalnikov bo izveden, ko bodo zagotovljeni vsi potrebni podatki za leto 2024.